ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

Жол көлігі

МЕХАНИКАЛЫҚ КӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫНА ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ТІРКЕМЕЛЕРІНЕ АРНАЛҒАН ЖАРЫҚ ҚАЙТАРҒЫШ БЕТТЕРІ БАР МЕМЛЕКЕТТІК ТІРКЕУ НӨМІР БЕЛГІЛЕРІ

Техникалық шарттар

ҚР СТ 986-2003

Ресми басылым

Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігінің Стандарттау, метрология және сертификаттау жөніндегі комитеті (Мемстандарт)

Астана

gost.e-ecolog.ru

Алғысөз

1 «ЛАТОН фирмасы» ЖШС **ӘЗІРЛЕП ЕНГІЗДІ**

2 Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігінің Стандарттау, метрология және сертификаттау жөніндегі комитетінің 2003 жылғы 20 маусымдағы № 209 бұйрығымен **БЕКІТІЛІП ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ**

3 БІРІНШІ ТЕКСЕРУ МЕРЗІМІ **2008 жыл**
ТЕКСЕРУ КЕЗЕҢДІЛІГІ **5 жыл**

4 ҚР СТ 986-95 "Көлік құралдарына және олардың тіркемелеріне арналған жарық қайтарғыш жабулары бар мемлекеттік тіркеу белгілері. Техникалық шарттар", ТШ 640 ҚР 3042787-1-95 "Көлік құралдарына арналған тіркеу нөмір белгілеріне дайындамалар **ОРНЫНА ЕНГІЗІЛДІ**

5 Осы стандарт ХС ИСО 7591-82 "Жол көлігі. Көлік құралдарына және олардың тіркемелеріне арналған шағылатын беттері бар нөмір белгілері. Техникалық талаптар" ескеріп әзірленді.

Осы стандартты Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігінің Стандарттау, метрология және сертификаттау жөніндегі комитетінің рұқсатынсыз Қазақстан Республикасы аумағында ресми басылым ретінде толық немесе жартылай бөлшектеліп жарыққа шығарыла, көбейтіле және таратыла алмайды

Мазмұны

1	Қолданылу саласы	1
2	Нормативтік сілтемелер	1
3	Анықтамалар	2
4	Тұрпаттары және құрылымы	2
4.1	Нөмір белгілерінің тұрпаттары	2
4.2	Нөмір белгілерінің сериялары	4
4.3	Нөмір белгілерінің құрылымы	4
5	Техникалық талаптар	6
6	Қабылдау ережелері	12
7	Бақылау әдістері	13
8	Нөмір белгілерін пайдалану және қондыру жөніндегі нұсқаулар	18
9	Тасымалдау және сақтау	19
10	Дайындаушы кепілдіктері	20
	А қосымшасы (міндетті). Нөмір белгілерін белгілеу үлгісі	21
	Б қосымшасы (міндетті). Әріптер көлемі	23
	В қосымшасы (міндетті). Сандар көлемі	24
	Г қосымшасы (міндетті). Жүргізуші жаднамасы	25
	Д қосымшасы (міндетті). Нөмір белгілерінде қорғау элементтерінің орналасу сызбасы	27
	Е қосымшасы (анықтамалық). Библиография	28

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

Жол көлігі

МЕХАНИКАЛЫҚ КӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫНА ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ТІРКЕМЕЛЕРІНЕ АРНАЛҒАН ЖАРЫҚ ҚАЙТАРҒЫШ БЕТТЕРІ БАР МЕМЛЕКЕТТІК ТІРКЕУ НӨМІР БЕЛГІЛЕРІ

Техникалық шарттар

Енгізілген күні 2004-01-01

1 Қолданылу саласы

Осы стандарт тіркелетін механикалық көлік құралдарының (бұдан әрі - көлік құралдары) және олардың тіркемелерінің барлық түрлеріне белгіленетін, жарық қайтарғыш беттері бар мемлекеттік тіркеу нөмір белгілеріне (бұдан әрі - нөмір белгілері) таралады.

Стандарт тұрпаттарды, құрылымды, көлемін, сапа және қауіпсіздік талаптарын, қабылдау ережелерін және бақылау әдістерін, тасымалдау ережелерін, нөмір белгілерді сақтау және пайдалануды белгілейді.

Ескерту-Тіркелетін көлік құралдарының тізбесі Қазақстан Республикасы заңдарымен белгіленген тәртіпте анықталады.

Осы стандарт талаптары міндетті болып табылады.

Жол қатынасы қауіпсіздігін, халықтың өмірі, денсаулығы және мүлкін сақтауды, қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз етуге бағытталған нөмір белгілеріне қойылатын талаптар 5.3.10, 5.3.11, 5.4 -5.15 баяндалды.

Стандарт Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің әскери бөлімдері, ішкі және шекара әскерлері көлік құралдарының нөмір белгілеріне таратылмайды.

2 Нормативтік сілтемелер

Осы стандартта келесі стандарттарға сілтемелер пайдаланылған:

ГОСТ 12.1.005-88 ЕҚСЖ. Жұмыс аумағы ауасына қойылатын жалпы санитарлық-гигиеналық талаптар.

ГОСТ 12.2.003-91 ЕҚСЖ. Өндірістік жабдықтар. Жалпы қауіпсіздік талаптары.

ГОСТ 166-89 Штангециркульдер. Техникалық шарттар.

ГОСТ 380-94 Әдеттегі сапалы көміртекті болат. Маркалар.

ГОСТ 427-75 Өлшеуіш металл сызғыштар. Техникалық шарттар.

ГОСТ 597-73 Сызба қағазы. Техникалық шарттар.

ГОСТ 1412- 85 Құйып алуға арналған пластинкалы графиті бар шойын. Маркалар.

ГОСТ 3489.2-71 Баспахана шрифты. Журнал гарнитурасы (орыс және латын негіздегі алфавиттерге арналған). Тағайындалуы. Суреті. Шрифт сызығы. Сиымдылығы.

ГОСТ 3489.17-71 Баспахана шрифты. «Балтика» гарнитурасы (орыс және латын негіздегі алфавиттерге арналған). Тағайындалуы. Суреті. Шрифт сызығы. Сиымдылығы.

ГОСТ 4677-82 Шамдар. Жалпы техникалық шарттар.

ГОСТ 7721-89 Түс анықтауға арналған жарық көздері. Тұрпаттар. Техникалық талаптар. Таңбалау.

ГОСТ 9142-90 Бүрмеленген картоннан жасалған жәшіктер. Жалпы техникалық шарттар.

ГОСТ 10354-82 Полиэтилен пленкасы. Техникалық шарттар.

ГОСТ 13726-97 Алюминий және алюминий қорытпалардан жасалған таспалар. Техникалық шарттар.

ГОСТ 14192-96 Жүктерді таңбалау.

ГОСТ 15150-69 Машиналар, аспаптар және басқа техникалық бұйымдар. Түрлі климаттық аймақтарға арналған орындамалар. Сыртқы ортаның климаттық факторлары әсері бөлігінде санаттар, пайдалану шарттары, тасымалдау және сақтау.

ГОСТ 21444-75 Борлы қағаз. Техникалық шарттар.

3 Анықтамалар

Осы стандартта “Қазақстан Республикасында жол қатынасы қауіпсіздігі ережелерін бекіту туралы” Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы 25 желтоқсандағы № 1650 қаулысына сәйкес терминдер мен анықтамалар қолданылады.

4 Тұрпаттары және құрылымы

4.1 Нөмір белгілерінің тұрпаттары

Келесі нөмір белгілерінің тұрпаттары белгіленеді:

а) 1 Тұрпат-заңды тұлғалардың жеңіл автомобильдеріне арналған алдыңғы, сонымен қатар артқы нөмір белгілері, заңды тұлғалардың жүк автомобильдері мен автобустарына арналған алдыңғы нөмір белгілері.

б) 1 А Тұрпаты - жеке тұлғалардың жеңіл автомобильдеріне арналған алдыңғы және артқы нөмір белгілері және де жеке тұлғалардың жүк автомобильдері мен автобустарына арналған алдыңғы нөмір белгілері.

в) 2 Тұрпат-заңды тұлғалардың жүк автомобильдеріне және автобустарына арналған және де бекіту орны 1 тұрпатты нөмір белгілерінің көлеміне сәйкес емес заңды тұлғалардың жеңіл автомобильдеріне арналған артқы нөмір белгісі.

г) 2 А Тұрпаты-жүк автомобильдеріне және автобустарға арналған және де бекіту орны 1 А тұрпатты нөмір белгілерінің көлеміне сәйкес емес жеке тұлғалардың жеңіл автомобильдеріне арналған артқы нөмір белгісі.

д) 3 Тұрпат-мотокөлік құралдарына (мотоциклдар, мотороллер- лер) арналған;

е) 4 Тұрпат- тракторларға арналған;

ж) 5 Тұрпат- жүк және жеңіл автомобильдердің тіркемелеріне және жартылай тіркемелеріне арналған;

и) 6 Тұрпат-тракторлар тіркемелеріне арналған;

к) 7 Тұрпат-жол қатынасына қатысуға уақытша рұқсат етілген көлік құралдарына арналған.

л) 1Г Тұрпаты-дипломатиялық, консулдық, сауда өкілдіктерінің және олардың қызметкерлерінің жеңіл автомобильдеріне арналған алдыңғы және артқы нөмір белгілері;

м) 2Г Тұрпаты-бекіту орны 1Г тұрпатты нөмір белгілерінің көлеміне сәйкес емес дипломатиялық, консулдық, сауда өкілдіктерінің және олардың қызметкерлерінің жеңіл автомобильдеріне арналған артқы нөмір белгісі;

н) 1 Д Тұрпаты-Шетел фирмалары өкілдерінің, әуе компанияларының, банкілер мен басқа шетел ұйымдарының, корреспонденттер, мамандар, азаматтар мен Қазақстан Республикасында тұрып жатқан азаматтығы жоқ азаматтардың немесе шетелге кететіндердің автомобильдеріне, сонымен қатар шетел азаматтарына және азаматтығы жоқ азаматтарға прокатқа ұсынылған автомобильдерге арналған артқы және алдыңғы нөмір белгілері.

п) 2Д Тұрпаты-бекіту орны 1Д тұрпатты нөмір белгілеріне сәйкес емес шетел фирмалары өкілдерінің, әуе компанияларының, банкілер мен басқа шетел ұйымдарының, корреспонденттер, мамандар, азаматтар мен Қазақстан Республикасында тұрып жатқан азаматтығы жоқ азаматтардың немесе шетелге кететіндердің автомобильдеріне, сонымен қатар шетел азаматтарына және азаматтығы жоқ азаматтарға прокатқа ұсынылған автомобильдерге арналған артқы нөмір белгілері.

р) 1Е тұрпаты-ООН өкілдіктерінің автомобильдеріне арналған алдыңғы және артқы нөмір белгілері.

4.2 Нөмір белгілерінің сериялары

Нөмір белгілерінің 1, 1А, 2, 2А, 3, 4, 5,6 ,7 сериялары Қазақстан Республикасының жол қатынасы қауіпсіздігі жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органымен белгіленеді.

1Г, 1Д, 2Г, 2Д тұрпаттарының нөмір белгілері сериямен дайындалады:

CMD - дипломатиялық өкілдер басшыларының автомобильдеріне арналған төрт цифрлы;

D - дипломатиялық және консулдық өкілдерінің және олардың дипломатиялық құрамы автомобильдеріне арналған;

Т - әкімшілік-техникалық қызметкерлерінің және дипломатиялық, консулдық өкілдерінің қызмет көрсететін персоналы, шетелдік сауда өкілдіктері автомобильдеріне арналған;

М - шетел фирмаларының, әуе компанияларының, банкілер мен басқа мекемелер автомобильдеріне арналған;

К - шетел корреспонденттер автомобильдеріне арналған;

Н - шетел мамандарының, Қазақстан Республикасында тұратын азаматтар мен азаматтығы жоқ тұлғалар автомобильдеріне, сонымен қатар шетел тұлғаларына және прокатқа ұсынылған азаматтығы жоқ тұлғалар автомобильдеріне арналған;

Р - Қазақстан Республикасынан біржолата әкетуге байланысты есептен шығарылған автомобильдерге арналған.

1Е Тұрпатты нөмір белгілері ООН өкілдіктері автомобильдеріне арналған UN сериясымен дайындалады.

4.3 Нөмір белгілерінің құрылымы

4.3.1 Нөмір белгілерінің құрылымы 1 кестеге сәйкес болу тиіс:

1Кесте

Нөмір белгісінің тұрпаты	Нөмір белгісінің құрылымы
I тұрпат (бір жолды)	А ООО НН
I А тұрпат (бір жолды)	АООО ННМ
I Г, I Д (бір жолды)	НОООООО
CMD сериялы I Г, IД тұрпат (бір жолды)	ННН ОООО
UN сериясы бар I Е тұрпат (бір жолды)	ННООО
2 тұрпат (екі жолды)	А ООО НН
2А тұрпат (екі жолды)	А ООО ННМ
CMD сериялы 2 Г тұрпат (екі жолды)	ННН ОООО

2Д тұрпат (екі жолды)	НООО ООО
3 тұрпат (екі жолды)	ОООО АН
4 тұрпат (екі жолды)	ООО Т АНН
5 тұрпат (екі жолды)	ОООО АН
6 тұрпат (екі жолды)	АНН ТООО
7 тұрпат (үш жолды)	TRANZIT ОООО АН
Ескерту-Нөмір белгілерінің құрылымында әріптердің төмендегі мағыналары бар А- 1) 1,1А, 2,2А,3,4,5,6,7 тұрпаттардың көлік құралдарының нөмір белгілеріне кіретін республика аймағын (облысын) белгілеуге арналған әріптік код; 2) 1Г, 1Д; 2Г,2Д,1Е нөмір белгілерінің тұрпаттары белгіленген көлік құралдарына жатуы; - О және Н - нөмір белгілерінің цифрлық нөмірі мен әріптік сериясын белгілейтін цифр мен әріп; М - жеке тұлғалардың көлік құралдарына жататындығын көрсететін әріптік код; Т- тракторлар мен тіркемелердің нөмір белгілеріне кіргізілетін әріптік код.	

4.3.2 Республика аймақтарына (облыстарына), Қазақстан Республикасында тіркелген заңды және жеке тұлғаларға, дипломатиялық, консулдық және басқа шетел өкілдіктеріне, сонымен қатар шетел корреспонденттеріне, мамандарға, Қазақстан Республикасында тұратын азаматтар мен азаматтығы жоқ тұлғаларға нөмір белгілерінің әріптік кодтары, сандық нөмірі мен әріптік серияларының бекітілуі Қазақстан Республикасының жол қатынасы қауіпсіздігі жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органымен жүргізіледі.

5 Техникалық талаптар

5.1 Нөмір белгілері осы стандарт талаптарына сәйкес, Қазақстан Республикасында жол қатынасы қауіпсіздігі жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органымен келісілген және белгіленген тәртіпте бекітілген технологиялық және конструкторлық құжаттама, үлгі-эталондар бойынша дайындалуы керек.

Нөмір белгілері ГОСТ 15150 бойынша УХЛ 1 климаттық жағдайларында пайдалануға арналған.

5.2 Қолданылатын материалдар

5.2.1 1-6 тұрпаттардың нөмір белгілерін дайындау үшін пайдаланылады:

- қалыңдығы 0,8 мм кем емес, ГОСТ 13726 бойынша коррозияға тұрақты АМц маркаларының алюминий қорытпаларынан жасалған таспалар;
- ақ, сары, қызыл немесе ашық-көгілдір түсті жарық қайтарғыш пленка;
- дайындамалар (жарық қайтарғыш пленка түсірілген таспа). Түрлі өндірушілер дайындамалар мен нөмір белгілерін дайындаған кезде дайындамалар дербес жеткізу заты болуы мүмкін;
- ыстықтай айналдырылған полиэстерол пленка (фольга)-рәміздерді (сандарды, әріптерді) түсіруге және нөмір белгілерін жиектеуге арналған материал ретінде.

Алюминий қорытпалар мен дайындамалардан жасалған қолданылатын таспалардың беті жазық және тегіс, қабыршықсыз болу тиіс.

Жарық қайтарғыш және полиэстер пленкаларға қойылатын талаптар нөмір белгілерінің 5.3.8-5.15 талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету тиіс.

5.5.2 7 Тұрпатты нөмір белгілерін дайындаған кезде ГОСТ 21444 бойынша бор немесе ГОСТ 597 сызба қағаз пайдаланылады.

5.2.3 Нөмір белгілерін (дайындамаларды) дайындаған кезде қажетті сапаны, қауіпсіздікті, жарық қайтарғыш қабілетін және нөмір белгілері қызметінің белгіленген кепілдік мерзімін қамтамасыз ететін басқа материалдарды қолдануға болады.

5.3 Дайындамалар мен нөмір белгілеріне қойылатын талаптар.

5.3.1 Төмендегі тұрпатты нөмір белгілері:

- I, IA; I Г, 2Г; ID, 2Д; IE; 2, 2A; 3;7 тұрпаттарының нөмір белгілері тік бұрышты нысанды болу тиіс.
- 4, 5, 6 тұрпаттардың төменгі (жоғарғы) бұрыштары кесілген тік бұрыштары мен жиектері болу тиіс.

Нөмір белгілерін рәсімдеу үлгісі А қосымшасында, рәміздер көлемі Б,В, және Г қосымшаларында келтірілуі тиіс.

5.3.2 Дайындамалар мен нөмір белгілерін екі түрде дайындайды:А және В.

А түрі - шеті домалақ, тік бұрыш нысанды және жиегі нысандалған ені 6,5мм нысан тереңдігі 1мм кем емес.

В түрі - жоғарғы немесе төмен жағында екі кесілген бұрышы бар тік бұрыш нысанды және нысандалған жиегінің ені 6,5мм және нысан тереңдігі 1мм кем емес.

5.3.3 Дайындамалар мен нөмір белгілерінің негізгі түрлері мен мөлшері 2 кестенің талаптарына сәйкес болу тиіс.

2 Кесте

Дайындамалар мен нөмір белгілерінің түрі	Нөмір белгілерінің тұрпаттары	Көлемдік мөлшері, мм
А түрі	I, I А, I Г, I Д, I Е,	520х112х2,3*
А түрі	2, 2А, 2 Г, 2 Д	280х202х2,3*
А түрі	3	240х202х2,3*
В түрі	4	288х202х2,3*
В түрі	5	288х202х2,3*
В түрі	6	288х202х2,3*
А түрі	7	260х240
Анықтамалық мөлшері қолданылатын материал қалыңдығымен анықталады. Ескерту - Келтірілген көлемдерден рұқсат етілетін ауытқулар нөмір белгілерінің нақты тұрпатының конструкторлық құжаттамалармен анықталады.		

5.3.4 1,1А,2, 2А, 3, 4, 5, 6, 7 тұрпаттарына арналған нөмір белгілерінің фоны (алаңы) ақ түсті, рәміздері (сандары, әріптері) - қара түсті.

CMD, Д және Т серияларының 1Г және 2Г тұрпаттары нөмір белгілерінің фоны (алаңы)-қызыл түсті, рәміздері (сандары, әріптері)- ақ түсті.

М, К, Н, Р серияларының 1Д және 2Д тұрпаттарының нөмір белгілерінің фоны (алаңы)-сары түсті, рәміздері (сандары, әріптері)- қара түсті.

М, К, Н, Р серияларының 1Д және 2Д тұрпаттарының нөмір белгілері бар автомобиль және мотокөлік құралдары тіркемелерінің нөмір белгілері-сары түсті рәміздері (сандары, әріптері)-қара түсті және жиектері бар.

1Е тұрпатты тіркеу белгілерінің фоны (алаңы) - көгілдір түсті, рәміздері (сандары, әріптері) - ақ түсті.

5.3.5 Нөмір белгілері дайындамаларына рәміздерді (әріптер мен сандарды) және жиектеуді түсіру технологиясы белгіні бұзуға немесе қолданылатын материал құрылымын өзгертуге келтіретін нөмір белгілерін пайдалану процесінде өзгеру мүмкіндігін жою тиіс.

5.3.6 Нөмір белгілерінің бет жағындағы рәміздер (сандар, әріптер) шрифты ГОСТ 3489.2 бойынша, ал тыс жағындағы шрифты ГОСТ 3489.17 бойынша орындалады.

7 Тұрпаттан басқа барлық тұрпатты нөмір белгілерінің рәміздері (сандары мен әріптері) рельеф биіктігі белгі алаңына 1 мм кем емес дөңес болу тиіс.

7 тұрпатты нөмір белгісіндегі рәміздер (сандар, әріптер) типографтық тәсілмен немесе трафарет көмегімен орындалуы тиіс және анық, бұлдыр болмау тиіс.

Әріптер мен цифрлар биіктігі 76 мм болу тиіс және штрих ені 11 мм болу тиіс.

5.3.7 Нөмір белгілерінің барлық тұрпаттарының цифрларына, әріптеріне, қаттылық қабырғаларына, 7 тұрпаттан басқа, 5.3.4 ескерілген тиісті түсті ыстықтай айналдырылған полиэстер пленка (фольга) түсіріледі. Ондайда цифрлардың, әріптердің, қаттылық қабырғалардың бедерлік жағына 1мм көп пленка (фольга) қаптауы рұқсат етілмейді.

5.3.8 Ақ түсті алаңы бар дайындамалар мен нөмір белгілері ең көп көлемі көлденең 100 мм тік 50 мм белгінің барлық алаңы бойынша көп тиражды, мөлшері 15х10 мм эллипс тәрізді шеңберге алынған, «KZ» рәмізін көрсететін жасандылардан қорғау элементі болу тиіс. Көлденеңі бойынша қорғау қатарының сандары Д қосымшасына сәйкес, екіден кем болмау тиіс

5.3.9 Жасандыдан қорғау элементтері нөмір белгілері сапасының көрсеткіштеріне әсер етпеуі тиіс, сурет-және түсті метрлік сипаттамаларды қоса.

Жасандыдан қорғау элементтері нөмір белгілері қызметінің кепілдік мерзімі ішінде сақталуы тиіс.

5.3.10 Нөмір белгілерінің барлық тұрпаттары шашыраңқы күндізгі жарықта жарықтандырған кезде 40 метрден кем емес қашықтықтан оқылуы тиіс (таңертеңгі шарттар).

5.3.11 Артқы нөмір белгісі көлік құралдарының штаттық шамымен (артқы нөмір белгісін жарықтандыруға арналған құрылғы) жарықтандырған кезде тәуліктің қараңғы уақытында 20 м кем емес қашықтықтан оқылуы тиіс.

5.4 Нөмір белгілерінің фотометрикалық қасиеттеріне қойылатын талаптар

5.4.1 Нөмір белгілері алаңын жабудың жарық қайтару коэффициенті А МЭК жарығының стандарттық көздерімен немесе аспаптың арналуы және метрологиялық сипаттамасы бойынша басқа ұқсаспенен жарықтандырған кезде 3 кестеде көрсетілген мағыналардан кем емес болу тиіс. Ондайда жарықтандыру бұрышы және бақылау бұрышы бір жазықтықта болу тиіс. Үлгінің оралған бұрышы 0° 80′ көп болмау тиіс

3 Кесте

Жабу түсі	Бақылау (бұрышы*)	Жарық қайтарғыш коэффицентінің мағынасы, кд/(лк-м^2), жарықтандыру (бұрышында**)			Жарықтық, лк
		5°	30°	40°	Мах
Ақ	0°12′	45	18	8	250
	0°20′	30	12	6	
	1°30′	3,5	2	0,7	
Сары	0°12′	30	12	5	

	0°20′	20	8	4	250
	1°30′	2,3	0,8	0,4	
Қызыл	0°12′	14,5	6	2	250
	0°20′	10	4	1,8	
	1°30′	0,8	0,4	0,3	
Ашық-көгілдір	0°12′	18	10	7	250
	0°20′	13	7	3	
	1°30′	1,5	0,8	0,5	
* Бақылау бұрышы-жарық түсу бағыты мен бақылау бағыты арасындағы бұрыш. * * Жарықтандыру бұрышы - жарық қайтарғыш бетке жарық түсу бағыты мен перпендикуляр арасындағы бұрыш					

5.4.2 Нөмір белгісіне судың мол әсерінде жарық қайтарғыш коэффиценті 3 кестеде көрсетілген мағынадан 90% кем болмау тиіс.

5.4.3 Жарықтығынан жергілікті ауытқыған кезде фотометриялық өлшеулерді бақылау бұрышы 0°20′ және жарықтандыру бұрышы 5° жүргізеді. Жарық қайтарғыш коэффицентін бақыланатын жарықтық ауытқу аумағында мөлшері 50 х 50 мм бірнеше көрші алаңдарда өлшейді. Ондайда жарық қайтарғыш коэффицентінің ең көп мағынасының ең азға қатынасы 2-ден аспауы тиіс.

5.5 Нөмір белгілерінің түсті метрикалық сипаттамаларына қойылатын талаптар

Күндізгі уақытта

Нөмір белгілерінің жарық қайтарғыш жабуларының түсі 4 кестеде көрсетілген, түстік координатасымен шектелген аумақ шегінде болу және жарықтықтың тапсырылған коэффицентіне сәйкес болу тиіс.

4 Кесте

Пленка түсі		Рұқсат етілетін түстік салалардың бұрыштық нүктелерінің түстік координаты				Жарықтық коэффицент і
		Түстік салалардың бұрыштық нүктелерінің нөмірлері				
		1	2	3	4	
Ақ	х	0,355	0,305	0,285	0,355	≥ 0,35
	у	0,355	0,305	0,325	0,375	≥ 0,35
Қызыл	х	0,690	0,595	0,569	0,655	≥ 0,05
	у	0,310	0,315	0,341	0,345	≥ 0,05
Сары	х	0,545	0,487	0,427	0,465	≥ 0,27
	у	0,454	0423	0,483	0,534	≥ 0,27

Ашық-көгілдір	x	0,105	0,181	0,270	0,230	> 0,1
	y	0,271	0,094	0,245	0,275	> 0,1

Түнгі уақытта

А МЭК жарығының стандарттық көздерімен немесе 5° бұрышында және 0°20′ бақылағанда арналуы және метрологиялық сипаттамасы бойынша басқа ұқсастармен үлгіні жарықтандырған кезде жарық қайтарғыш беттің (жаңа белгінің) түсі 5 кестеде көрсетілген түстік координатымен шектелген аумақ шегінде болу тиіс.

5 Кесте

Түсі	1	2	3	4
Ақ				
x	0,450	0,548	0,417	0,372
y	0,513	0,404	0,359	0,405
Сары				
x	0,585	0,610	0,520	0,505
y	0,385	0,390	0,480	0,465
Ескерту - Түнгі уақытқа арналған қызыл және ашық - көгілдір нөмір белгілерінің түс метрикалық сипаттамаларының мағынасы оларды жасағанына байланысты стандартқа кіргізіледі.				

Нөмір белгілерінің беті төзімді болу тиіс:

5.6 жоғары және төмен температура әсеріне. Жоғары және төмен температура әсерінен кейін жарық қайтарғыш жабуында, сандары мен әріптерінде жарық, көтерілу немесе жабудың түсі өзгеруі болмау керек.

5.7 Соққыға. Соққы әсерінен кейін жарық қайтарғыш жабуында соққы аумағынан 5 мм көп қашықтықта жарығы, қабыршықтануы байқалмау керек.

5.8 Майысуға. Майысуға сынаған кезде жарық қайтарғыш жабуда жарық болмау тиіс.

5.9 Су әсеріне. Су әсерінен кейін жабуда бұзылу іздері болмау керек.

5.10 Жылы әсеріне. Жылы әсерінен кейін жабуда бұзылу іздері болмау тиіс.

5.11. Тұз тұман әсеріне төзімді болу тиіс. Тұз тұман әсерінен кейін жабудың тиімді жұмысына әсер ететін бұзылу және коррозия іздері болмау керек.

5.12 Тазалауға. Бұл жағдайда бұзылу іздері байқалмау тиіс.

5.13 Жарық қайтарғыш жабудың адгезиясы минус 20°С температурада нөмір белгілері үлгілерін шартқа сәйкестендіргеннен кейін жарық қайтарғыш жабудың қабықтануы байқалмау тиіс.

5.14 Рәміздерге (сандарға, әріптерге) түсірілетін пленка (фольга) адгезиясы және нөмір белгілерінің қаттылық қыры жарық қайтарғыш жабуға

төрт бал бағалауда 2 балдан және үш бал бағалауда 1 баллдан төмен болмау тиіс.

5.15 Қауіпсіздік талаптары

5.15.1 Өндіргенде қолданылатын жарық қайтарғыш белгі пленкалары, ыстық накаткалы пленкалар (фольгалар) және дайын нөмір белгілері адамдардың өміріне және денсаулығына қауіпті емес.

5.15.2 Нөмір белгілерін өндірген кезде жұмыс аумағы ауасында зиянды заттардың шекті рұқсат етілетін концентрациялары (ШРК) ГОСТ 12.1.005 бойынша белгіленген нормативтен аспау тиіс.

5.15.3 Жабдық қауіпсіздігінің талаптары ГОСТ 12.2.003 бойынша.

5.15.4 Ыстық накаткалы пленкалар түсірілуі жүзеге асырылатын жұмыс бөлмелері мен орындары сорып шығаратын ауа жаңартқышпен жабдықталуы тиіс.

5.16 Таңбалау және буып-түю

5.16.1 Әр тіркеу белгісінде сырт жағында дайындаушы-кәсіпорынның тауар белгісі түсірілуі керек. Тауар белгісі өшірілмейтін және пайдаланудың белгіленген кепілдік мерзімі ішінде анық көрінетін болу тиіс.

5.16.2 Дайын нөмір белгілері мен дайындамалар (дербес жеткізген кезде) ГОСТ 10354 бойынша пакеттерге немесе полиэтилен пленкалардан жасалған конверттерге дайын белгілердің 25 жинақтамасынан және 50 дайындамадан көп емес мөлшерде буып түйіледі. Буып-түйген кезде нөмір белгілерінің бет жағы бұзылудан сақталынуы тиіс.

5.16.13 Орама бұйымдары ГОСТ 9142 бойынша 4 пакеттен (конверттен) картон қораптарға салынады.

Қораптарда төмендегілер көрсетіліп таңбалау түсіріледі:

- дайындаушы-кәсіпорын атауы мен тұрған жері, оның тауар белгісі (бар болса);
- өнім атауы;
- нөмір белгілерінің (дайындамаларының) тұрпаттары;

Қорап ішіне келесі ақпараты бар орама парағы салынады:

- дайындаушы - кәсіпорын атауы мен тұрған жері, оның тауар белгісі (бар болса);
- өнім атауы;
- нөмір белгілерінің (дайындамаларының) тұрпаты.

Қорап ішіне төмендегі ақпараты бар орама парағы салынады:

- дайындаушы - кәсіпорын атауы мен тұрған жері, оның тауар белгісі (бар болса);
- өнім атауы;

- нөмір белгілерінің (дайындамаларының) тұрпаты.
- серия белгілері (нөмір белгілеріне арналған)
- сериянның бірінші және соңғы белгілерінің нөмірі (нөмір белгілеріне арналған);
- буып - түйілген күні;
- нөмір белгілерінің (дайындамаларының) саны;
- буып-түюшіні сәйкестендіруге мүмкіндік туғызатын кез келген тәсілмен немесе тегін көрсетіп, арнайы мөр көмегімен немесе оның қолымен түсірілген буып-түюші туралы деректер;
- осы стандарт белгілері.

5.16.4 Тұтынушыға жіберілетін нөмір белгілерінің әр топтамасы 8 бөлімге сәйкес пайдалану жөніндегі нұсқаулықпен қоса жіберіледі.

5.16.5 Көлік ыдысының таңбалауы ГОСТ 14192 бойынша.

5.16.6 Өнім және көлік ыдысын таңбалау, пайдалану жөніндегі нұсқаулар мемлекеттік және орыс тілдерінде орындалады.

6 Қабылдау ережелері

6.1 Нөмір белгілерін (дайындамаларды) қабылдауға топтамамен ұсынады. Топтама деп бір қабылдау-тапсыру құжатымен рәсімделген нөмір белгілерінің кез келген саны есептеледі.

Қабылдаған кезде нөмір белгілері (дайындамалар) қабылдау-тапсыру және дүркін сынауға жатады.

6.2 Қабылдау-тапсыру сынауларды жүргізген кезде топтамадан бірдей материалдарды қолданып, бір технологиялық жабдықта дайындалған нөмір белгілерінің 3% кем емес алынады.

Үлгілер 4.3, 5.3.1-5.3.9; 5.16 т. талаптарына сәйкестігіне тексеріледі.

5.3.8 талаптарына сәйкестігін бақылау әріп пен цифрларды түсірмей бір үлгіде жүргізіледі.

6.3 Дүркін сынаулар 5.3.10-5.3.11; 5.4-5.14 талаптарына сәйкестігіне үш жылда бір реттен кем емес жүргізіледі. Сынаулар 9 үлгілерде жүргізіледі.

Төмендегі тармақтар талаптарына сәйкестігіне сынау үшін:

- 5.3.10 және 5.3.11 - көлік құралына қондыру үшін дайын нөмір белгісінің бір үлгісі пайдаланылады;
- 5.4 және 5.5 - сандар, әріптер және жиектеу түсірмей бір үлгі пайдаланылады;
- 5.6 және 5.13; 5.10 және 5.12 - бүйірінде 10 см кем емес кеңістігі бар, ортасында екі саны және әріпі бар нөмір белгісі үлгісінің жартысына тең бір фрагмент бойынша пайдаланылады.
- 5.7; 5.8; 5.9; 5.11; 5.14- бүйірінде 10 см кем емес кеңістігі бар, ортасында екі саны және әріпі бар нөмір белгісі үлгісінің жартысына тең бір

фрагмент бойынша пайдаланылады. 5.8 сәйкестігіне бақылау үшін үлгіде жоғарғы және төмен жиектелген шеттері болу тиіс.

6.4 Дайындамалар сапасы 5.3.2; 5.3.3; 5.3.5; 5.3.8 сәйкестігіне бақыланады.

6.5 Егер сынау процесінде ең болмаса талаптарының бірінен үлгілер сәйкессіздігі белгіленсе, онда сынаулар нәтижелері қанағаттандырылмаған болып саналады және сол топтамадан алынған нөмір белгілері (дайындамалары) үлгілерінің екі есе санына қайта сынаулар жүргізіледі.

Қайта сынаулар нәтижелері соңғы болып табылады және барлық топтамаға таралады.

6.6 Нөмір белгілеріне сертификаттау жүргізген кезде үлгілерді сынау 5.3.6., 5.3.7, 5.4-5.15 белгіленген, халықтың өмірі, денсаулығы, мүлігі, және қоршаған ортаны қорғау қауіпсіздігінің талаптарына сәйкестігіне жүргізеді.

6.8 Жұмыс орнында санитарлық-гигиеналық көрсеткіштердің бақылау (5.15) белгіленген тәртіпте Қазақстан Республикасының мемсанэпидқадағалау органдарымен жүргізіледі.

7 Бақылау әдістері

7.1 Қолданылатын материалдардың сапасын тексеру кіріс бақылауда күші бар нормативтік құжаттамалардың талаптарына, сапа туралы қоса жіберілетін құжаттарға және немесе дайындаушы мойындаған сертификаттармен жүзеге асырылады

7.2 Құрылымның, нысанның, нөмір белгілерінің сыртқы түрі мен таңбалау деректерінің 4.3, 5.3.1, 5.3.2, 5.3.4, 5.3.5, 5.3.7, 5.3.8, 5.3.8, 5.3.9; 5.16 сәйкестігі көзбен шолып анықталады.

Белгіленген көлемге сәйкестігі, нөмір белгілерінің, дайындамалардың, сандардың, әріптердің және қорғау элементтерінің, жиектеу ені және нысандау тереңдігі көлемін қоса (5.3.2, 5.3.3, 5.3.6) ГОСТ 427 бойынша металл сызғышты және ГОСТ 166 бойынша штангенциркульді қолданып анықталады.

7.3 5.3.10 және 5.3.11 талаптарын тексеру көлік құралының шатты шаммен (артқы нөмір белгісін жарықтандыруға арналған құрылғы) жарықтандырған кезде шашыраңқы күндізгі жарық жағдайларында (таңертеңгі) және түнгі уақытта нөмір белгілерін көлік құралына қондырғаннан кейін жүргізіледі.

7.4 Қорғау элементтерінің сапасы екі тәсілмен тексеріледі.

Зертхана жағдайларында қорғау элементтерін көзбен шолып тексеру. Зертхана жағдайларында қорғау элементтерін тікелей тексерген кезде шашыраған күндізгі жарықта «KZ» рәміздері жақын жерден (0,6 м кем емес), мөлшерге қатысты (30±5)° шолу бұрышы аздап өзгерген кезде көрінуі тиіс.

90° Бұрышқа үлгі жағдайын өзгерткен кезде алғашқы тікелей жағдайдан «KZ» рәмізі табылмауы керек.

Қорғау элементтерін тексеру аспаптық тәсілмен жүргізіледі. Дала немесе зертханалық жағдайларда қорғау элементтерін тексерген кезде «жарық қайтарғыш» шоғыры бағытталған көздерімен жарықтандырылған кезде «KZ» рәміздері жақын жерден (0,6м кем емес) нормаға қатысты шолу бұрышы (30±5)°-та көрінуі тиіс. Көздер ретінде ГОСТ 4677 бойынша кез келген қуаттылығы бар шам пайдалануы мүмкін. Бақылаған кезде шамның жарық шоғыры көру бұрышының бағыты бойынша орналасуы керек

Барлық жағдайларда қорғау элементтерінің «көрінуі» рәміздердің қарқынды жарықтандырудың көбейтілген дәрежесінде және қосымша «күміс» түсін алуда көрінуі тиіс.

7.5 Нөмір белгілері бетінің жарық қайтарғыш коэффицентін анықтауды МЭК ұсынысы бойынша А МЭК жарығының стандарттық көзімен жарықтандырған кезде немесе арналуы бойынша және метрологиялық сипаттамасы бойынша басқа ұқсас аспаптармен және күші бар құжаттама бойынша люксметрмен жарықтандыруды өлшеген кезде жасайды.

Жарықтандыру бұрышы және бақылау бұрышы бекітілуі тиіс және жарық көзін үлгі ортасымен қосатын сызықтың қарама қарсы беттерінде болуы тиіс.

Үлгіні бұрау бұрышы 0°80′ көп болмау тиіс.

Жарықтықта жергілікті ауытқуларды тапқан кезде тексеру 0°20′ бақылау бұрышында және 5° жарық бұрышында жүргізіледі. Жарықтықтың бақыланатын ауытқулары аумағында мөлшері 50х50мм бірнеше көрші алаңдарда жарық қайтарғыш коэффицентін өлшейді. Ең көп көрсетудің ең азға қатынасы 2 ден аспауы тиіс.

Нөмір белгілерінің жарық қайтарғыш беттерінің фотометрикалық сипаттамасының мағынасы 5.4 талаптарына сәйкес болу тиіс.

7.6 Жарық қайтарғыш жабуының түс метрикалық сипаттамасын анықтау нөмір белгілері нормасына 45° бұрышында орналасқан ГОСТ 7721 бойынша Д 65 стандартты жарық көздерімен жарықтандырған кезде, МЭК ұсынысы бойынша А МЭК көздерімен немесе арналуы және метрологиялық сипаттамасы бойынша басқа ұқсас аспаптармен, 5° бұрышында және 0°20′ бақылауда жасалады. Өлшеуді нөмір белгісі нормасына бойлай жүргізеді. Өлшеу нәтижелері 5.5 талаптарға сәйкес болу тиіс.

7.7 Нөмір белгілерінің жарық қайтарғыш бетінің тұрақтылығы жоғары және төмен температура әсеріне келесі түрде анықталады:

Үлгілерді төмендегі тізбекте климаттық камерада ұстайды:

а) (65±2) ° С температурада және 5% дан 15% дейін салыстырмалы ылғалдықта 7 сағат;

б) (23±5) ° С температурада және 40% дан 60% дейін салыстырмалы ылғалдықта 1 сағат;

в) минус (20±2) ° С температурада 15 сағат.

Егер үлгілердің жабуы 5.6 талаптарына сәйкес болса сынау нәтижелері жағымды.

7.8 Соққыға нөмір белгілерінің жарық қайтарғыш бетінің тұрақтылығы келесі түрде анықталады:

Сынауға арналған үлгіні тоңазытқыш камерада бір сағат ішінде (20±2) ° С температурада ұстайды. Тоңазытқыш камерадан шығарғаннан кейін үлгіні қатты негізге (ГОСТ 380 бойынша болаттан жасалған немесе ГОСТ 1412 бойынша шойыннан жасалған қалыңдығы 12,5 кем емес тақтаға) жарық қайтарғыш бетімен жоғары қаратып салады, соңынан ГОСТ 380 бойынша болаттан жасалған, диаметрі 25 мм болат шарды 2 м биіктіктен тастайды.

Талаптардың сақталуын ГОСТ 166 бойынша штангенциркуль қолданып техникалық қараумен тексереді.

Сынаулар нәтижелері дұрыс деп саналады, егер үлгілердің жабуы 5.7 талаптарға сәйкес болса.

7.9 Майысуға нөмір белгілерінің жарық қайтарғыш бетінің тұрақтылығы келесі түрде анықталады:

Сынауларды плюс (23±5°) температурада жүргізеді. Үлгіні оправкада диаметрі 50мм 2 аралығында 90° дейін бұрыш пайда болғанша майыстырады. Сынаулар жүргізген кезде нөмір белгілерінің үлгісі жарық шағылыстыру жабуымен сыртқа бұрылуы керек.

Сынаулар нәтижелерін көзбен шолып тексереді. Сынаулардан кейін үлгі 5.8 талаптарына сәйкес болу керек.

7.10 Нөмір белгілерінің жарық қайтарғыш жабуының суға төзімділігі келесі түрде анықталады:

Нөмір белгілерінің үлгісін тазартылған суы бар ваннаға плюс (23±5)° температурада 24 сағатқа салады, соңынан плюс (23±5)° температурада, 40% дан 60% дейін салыстырмалы ылғалдықта 48 сағат ішінде кептіреді.

Сынаулар нәтижелерін көзбен шолып тексереді. Сынаулардан кейін үлгі 5.9 талаптарына сәйкес болу керек.

7.11 Жылыға нөмір белгілерінің жарық қайтарғыш беттерінің тұрақтылығы сыналатын жылы қоспасында мына құрамда: 70% п-гентан және 30% толуолда үлгіні 1 минут ішінде кондинционирлеумен тексеріледі. Сынаулар нәтижелері дұрыс деп саналады, егер көзбен шолып тексергеннен кейін үлгінің жарық шағылыстыру жабуы 5.10 талаптарына сәйкес болса.

7.12 Тұз әсеріне нөмір белгілерінің жарық қайтарғыш тұрақтылығы тұз тұманында үлгіні кондиционерлеумен тексеріледі:

тұз тұманын (35±2) ° С температурада 5 % натрий хлоридінен тұратын ерітіндіні тозаңдатып және 95% тазартылған судан жасайды.

а) 22 сағат ішінде үлгіні тұз тұманы әсеріне салады;

б) 2 сағат ішінде үлгіні ауа ылғалдылығы 40% тен 60% дейін және (23±5) ° температурада кептіреді;

в) 22 сағат ішінде үлгіні қайтадан тұз тұманы әсеріне салады;

Кондиционерлеудің белгіленген тәртібі біткен соң үлгіні сумен жуады, сүртеді және қарайды. Сынау нәтижелерін дұрыс деп есептейді, егер көзбен шолып бақылағаннан кейін үлгінің жабуы 5.11 талаптарына сәйкес болса.

7.13 Тазалауға нөмір белгілерінің жарық қайтарғыш жабуының қабілеті келесі түрде тексеріледі.

Нөмір белгілерінің жарық қайтарғыш қабілеті мотор немесе трансмиссиондық майы немесе графит қоспасымен майланады. Сынаған кезде қолданылатын май мен графиттің маркалары және қоспа құрамы реттемеленбейді.

Сонан соң бейтарап жуу құралымен жуып, жабуды әлсіз еріткішпен (гептанмен) сүртеді. Сүртетін материалдар, қолданылатын еріткіштің және жуатын ерітіндінің маркасы реттемеленбейді.

Сынау нәтижелері дұрыс деп есептеледі, егер тазалау дәрежесін көзбен шолып бақылағаннан кейін жарық қайтарғыш жабудың сапасы 5.12 талаптарына сәйкес болса.

7.14 Жарық қайтарғыш жабудың адгезиясын анықтау үшін нөмір белгісінің үлгісін минус (20±2)° С температурада тоңазытқыш камерада 1 сағат ішінде ұстайды. Сынау нәтижелерін дұрыс деп есептейді, егер көзбен шолып бақылағаннан кейін үлгінің жабуы 5.13 талаптарына сәйкес болса.

7.15 Жарық қайтарғыш бетке ыстық накатканың пленка адгезиясы (фольгасы) тор және қосарлас кесік әдістерімен тексеріледі.

Сынауларды екі нөмір белгілерінде және әр белгінің үштен кем емес рәміздерінде жүргізеді.

7.15.1 Тор кесіктер әдісі

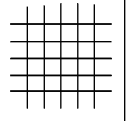
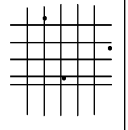
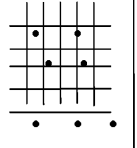
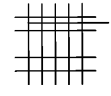
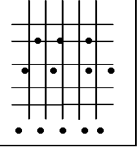
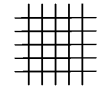
Нөмір белгілері үлгілерінің әр сыналатын рәміздерінде кесетін аспаппен (кез келген ұстауышы бар ұстара жүзі, кесетін жағының егеу бұрышы 20° тан 30° дейін бір немесе көп жүзді пышақ және жалпақтығы 0,05мм ден 0,10мм дейін лезвия жүзі) бір бірінен 1мм қашықтықта орналасқан пазасы бар үлгі немесе сызық бойынша алты параллель кесіктерді жарық шағылыстырғыш пленкаға дейін рәміз штрихының барлық көлеміне бір бірінен 1 мм қашықтықта жасайды.

Кесетін аспапты үлгі бетіне перпендикуляр ұстайды. Кесу жылдамдығы 20мм/с тан 40мм/с дейін. Ұқсас түрде перпендикуляр бағытта кесіктерді жасайды. Үлгі бетінде бірдей мөлшерлі (1х1)мм квадраттардан тор пайда болады. Жабу кесуді бақылау 2,5 - 4,0 мәрте көбейтіп, лупа көмегімен жүзеге асырылады.

Жабудың қабыршақтанған кесектерін 15 мм кем емес шаш ұзындығындай қыл боянышпен тор бетінде түзу және кері 5 реттен кем емес жүргізіп кетіреді.

Адгезияны 6 кестеге сәйкес төрт балды шкала бойынша көзбен шолып бағалайды.

6 Кесте

Баллдарда бағалау	Тор түрінде кескеннен кейін жабу бетін	Бақыланатын сурет
1	Кесіктердің шеті толық тегіс, тордың бір квадратында қабыршықтану белгілері жоқ.	
2	Тор сызықтарының қиылысқан жерінде майда қабыршықтар түрінде жабудың аз-маз қабыршықтануы. Бұзылу тор бетінен 5% көп емес байқалады	
3	Тор кесіктеріне бойлай немесе олардың қиылысқан жерінде жабудың жартылай немесе толық қабыршақтануы. Бұзылу тор бетінде 5% кем емес және 35 % көп емес байқалады	
4	Тор бетінің 35% асатын жабудың толық немесе жартылай қабыршық-тануы	

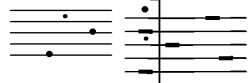
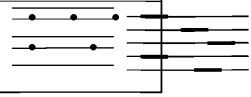
7.15.2 Параллель кесіктердің әдісі

Үлгіде рәміздердің штрихтарына бойлай 7.15.1 көрсетілгендей кесу аспабы көмегімен 1мм қашықтықта жарық қайтарғыш пленкаға дейін ұзындығы 20мм кем емес, бестен кем емес параллель кесіктер жасайды.

Кесіктерге перпендикуляр мөлшері (10х100) мм негізі полиэтилентерефталат жабысқақ таспаның бір тілімін жапсырып, бір ұшын жабыстырмай тығыздап басады.

Таспаны қақпағынан перпендикуляр тез жыртып алады. Адгезияны көзбен шолып 7 кестеге сәйкес үш балды шкала бойынша бағалайды.

7 Кесте

Баллдарда бағалау	Кесіктерді түсіргеннен және жабысқақ таспаны алғаннан кейін жабу бетін сипаттау	Байқалынатын сурет
1	Кесіктердің беті тегіс	
2	Тілімдердің ені бойынша кесіктерге бойлай фольганың аздап қабыршықтануы (0,5мм көп емес)	
3	Жабудың тілімдеп қабыршықтануы	

Сынаулар нәтижелері дұрыс деп саналады, егер көзбен шолып бақылағаннан кейін нөмір белгілері 5.14 сәйкес болса.

8 Нөмір белгілерін пайдалану және қондыру жөніндегі нұсқаулар

Төмендегі келтірілген нөмір белгілерін пайдалану және қондыру жөніндегі нұсқаулар мемлекеттік және орыс тілдерінде нұсқаулық түрінде ресімделеді және белгіленген тәртіпте нөмір белгілерін беруді жүзеге асыратын, жол қатынасы қауіпсіздігі жөніндегі уәкілетті мемлекеттік орган ұйымдарында ілінеді.

8.1 1-6 Тұрпаттардың нөмір белгілері көлік құралы конструкциясымен арнайы ескерілген жерлерде қондырылады.

Белгілерді қондыратын жерлер көлік құралдары конструкцияларының элементтерімен қоршалмайтын, көлік құралдарын пайдаланған кезде нөмір белгілерінің ластанбайтын және оның оқылуы қиын болмайтын түрде таңдалуы керек.

8.2 Нөмір белгілерінің барлық тұрпаттары шашыраңқы күндізгі жарықта (таңертеңгі жағдайларда) жарықтандырған кезде 40 метрден кем емес қашықтықтан оқылуы тиіс.

Артқы нөмір белгісі көлік құралдарының штаттық фонарымен (артқы нөмір белгісін жарықтандыруға арналған құрылғы) жарықтандырылған кезде тәуліктің қараңғы уақытында 20м кем емес қашықтықтан оқылуы қамтамасыз етілуі тиіс.

8.3 Нөмір белгілері артқы және алдыңғы салбырап тұрған жердің бұрышын азайтпау, жарық және сыртқы жарық дабыл аспаптарын жауып тұруы керек.

8.4 Нөмір белгілерін бекіту үшін белгі алаңының түсі немесе гальваникалық жабуы бар болт немесе басы бар бұранда қолданылуы тиіс. Рама көмегімен белгілерді бекітуге болады. Болттар, бұрандалар және рамкалар белгілердегі әріптерді, сандарды немесе жиектеуді қалқаламау немесе бұрмаламау керек.

8.5 Белгіні органикалық әйнекпен немесе басқа материалмен жабуға болмайды.

8.6 Нөмір белгілерінде қосымша тесіктерді көлік құралдарында белгілерді бекітуге немесе басқа мақсаттармен арналған қосымша тесіктерді тесуге болмайды..

8.7 Нөмір белгілерінің отырғызатын тесіктерінің координаты көлік құралдарының отырғызатын тесіктерінің координатымен үйлеспеген жағдайда, белгілерді бекітуді 8.1 - 8.3 талаптары орындалуын қамтамасыз ететін өтпелі сындарлы элементтері арқылы жүзеге асырылады.

8.8 7 Тұрпатты нөмір белгілері:

- жеңіл автомобильдерде және автобустарда (екі белгі) - көлік құралы жүрісінің бағыты бойынша симметрия осі бойынша салон (кабина) ішінде оң жақта артқы және алдыңғы жел әйнектерде;

- жүк автомобильдері мен тракторларда (бір белгі) - көлік құралы жүрісінің бағыты бойынша симметрия осі бойынша кабина ішінде оң жақта алдыңғы жел әйнекте қондырылуы тиіс.

Мотоциклдар мен тіркемелерге арналған 7 тұрпатты нөмір белгілері жүргізушіде болу тиіс.

8.9 Тіркеу белгілерін күтуге қойылатын талаптар:

- нөмір белгілері бетінен жәй кірленуді киім және автомобиль жууға арналған синтетикалық жуу құралдары көмегімен кетіреді;

- шайыр, май және жол кірленуін кетіру үшін сақтық шараларын сақтап, органикалық емес спиртті немесе керосинді пайдалануға болады.

- абразивтік материалдармен және басқынды әсері бар қойылтылған химиялық құралдармен тазалауға тыйым салынады;

- хош иісті еріткіштер мен қоспаларды олардың құрамымен қолдануға тыйым салынады.

Тазалағаннан кейін бетін мұқият сумен жуу керек.

8.10 Егер рәміздерін оқуға қиын болса, нөмір белгілері ауыстыруға жатады.

9 Тасымалдау және сақтау

9.1 Нөмір белгілері сақталуын және атмосфералық тұнбалардан қорғалуын қамтамасыз еткен жағдайларда нақты көлік түрлерінде тасымалдауға күші бар ережелерге сәйкес жабық көлік құралының барлық түрлерінде тасымалданады.

9.2 Нөмір белгілері жабық құрғақ желдендірілетін бөлмелерде, поддондар мен сөрелерде сақталынады. Жылыту аспаптарынан қашықтығы 1 метрден кем болмау тиіс. Ауаның салыстырмалы ылғалдылығы 70% дан 90% дейін. Нөмір белгілерін сілті және қышқыл буы болған жерде сақтауға болмайды.

Сақтау және тасымалдау шарттарының тобы 5 ОЖ4 ГОСТ 15150 бойынша.

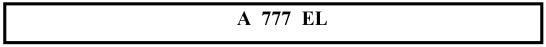
10 Дайындаушы кепілдіктері

10.1 Дайындаушы тасымалдау, сақтау, қондыру және пайдалану шарттарын сақтаған кезде осы стандарт талаптарына 5 жыл ішінде нөмір белгілері сәйкестігіне кепілдік береді.

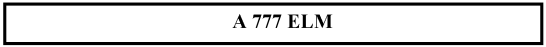
10.2 Пайдалану мерзімі төмендеуі мүмкін, егер нөмір белгілері рәміздерін оқуға қиын болса. Осындай нөмір белгілерін ауыстыру туралы шешімді Қазақстан Республикасының жол қатынасы қауіпсіздігі жөніндегі уәкілетті мемлекеттік орган қабылдайды.

А қосымшасы
(міндетті)

Нөмір белгілерін белгілеу үлгілері

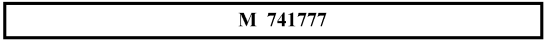
1 Сурет. I Тұрпат

2 Сурет. 1А Тұрпаты

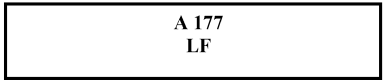
3 Сурет. 1Г Тұрпаты

4 Сурет. 1Д Тұрпаты

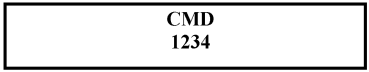
5 Сурет. 1Е Тұрпаты

6 Сурет. 2 Тұрпат

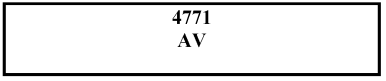
7 Сурет 2А Тұрпаты

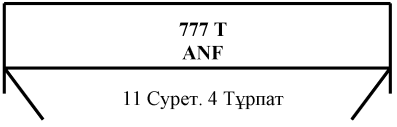
8 Сурет 2Г Тұрпаты

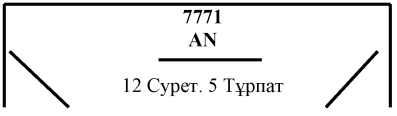
9 Сурет 2Д Тұрпаты.

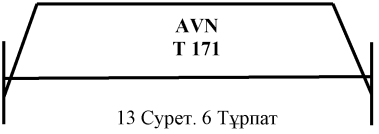
10 Сурет. 3 Тұрпат

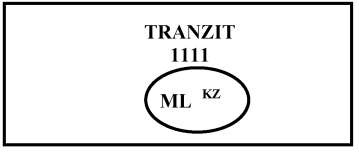
11 Сурет. 4 Тұрпат

12 Сурет. 5 Тұрпат

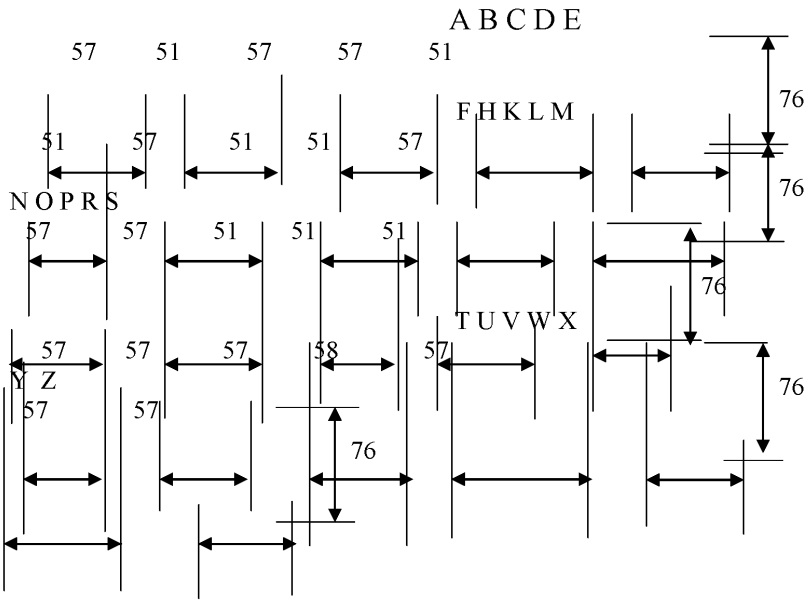
13 Сурет. 6 Тұрпат

14 Сурет. 7 Тұрпат

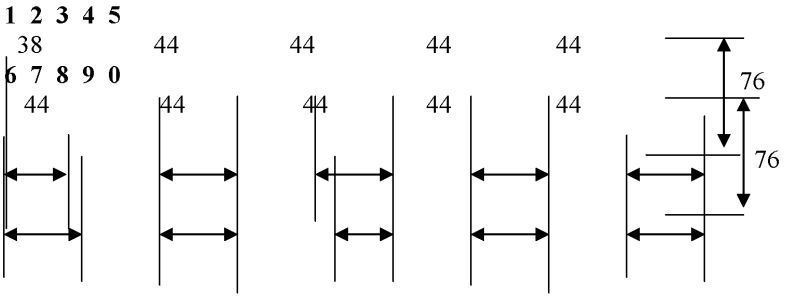
Б қосымшасы
(міндетті)

Әріптердің көлемі

В қосымшасы
(міндетті)

Сандардың көлемі

Г қосымшасы
(міндетті)

Жүргізуші жаднамасы

«ТРАНЗИТ» тіркеу нөмір белгілерісіз көлік құралдарын пайдалануға тыйым салынады !

ТІРКЕУ НӨМІР БЕЛГІСІ

Көлік құралдарына (КҚ) берілді, маркасы, үлгісі,түрлендірілуі_____

Сәйкестендіру нөмірі № (VIN) _____ шасси (рама) № _____қозғалтқыш № _____

Шанақ (бүйір жағындағы тіркемелер) № _____Шығарылған жылы _____түсі № _____
КҚ санаты (ABCDE) _____Қозғалтқыш қуаты (л.с.)_____Жүксіз КҚ салмағы, кг____

Ерекше белгілер_____

КҚ төлқұжаты сериясы _____ № _____”____”_____ 2002ж.

Иесі _____ иесінің мекенжайы _____

КҚ-на меншік құқығын растайтын құжат атауы _____

Сериясы _____№ _____ ”____”_____ 2002ж. _____берілген КҚ өз жүрісімен _____ дейін жүреді (КҚ жүріс бекеті) _____

Тіркеу нөмір белгісі берілді _____
(ұйым атауы)

«___»_____ 200 ж. дейін жарамды Берілген күні «____»_____ 200 ж.

Күшінің мерзімі ұзартылды _____дейін

МО _____ _____
(лауазымдық тұлғаның қолы) (аты-жөні, тегі)

Жүргізуші жаднамасы

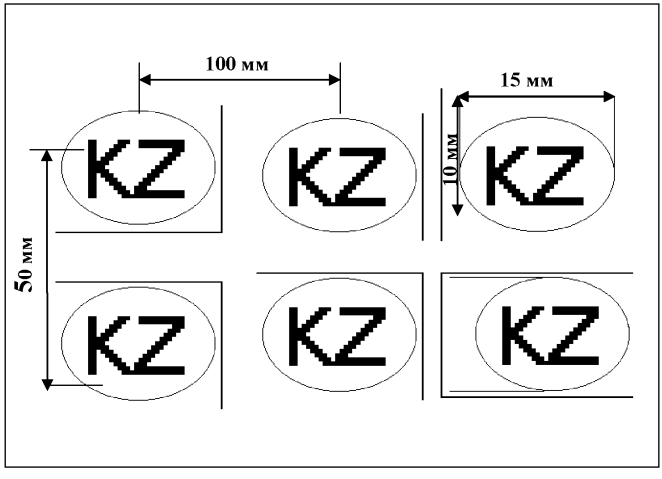
ҚҚ тіркеген кезде тіркеу нөмір белгісі Қазақстан Республикасының жол қатынасы қауіпсіздігі жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органының бөлімшесіне тапсырылады. Тіркеу нөмір белгілері: жеңіл автомобильдерде және автобустарда (екі тіркеу нөмір белгісі) - ҚҚ жүрісінің бағыты бойынша симметрия осінен оң жақтағы салон (кабина) ішіндегі алдыңғы және артқы жел әйнектерде қондырылуы тиіс;

Жүк автомобильдерде және тракторларда (бір тіркеу нөмір белгісі) - ҚҚ жүрісінің бағыты бойынша симметрия осінен оң жақтағы кабина ішіндегі алдыңғы жел әйнекте;

Мотоциклдар мен тіркемелерде (бір тіркеу нөмір белгісі) - жүргізушіде болады.

Д қосымшасы
(міндетті)

Нөмір белгілерінде қорғау элементтерінің орналасу сызбасы

Е қосымшасы
(анықтамалық)

Библиография

[1] Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы "Қазақстан Республикасында жол құрылысы қауіпсіздігінің ережелерін бекіту туралы" № 1650 қаулысы.

[2] Қазақстан Республикасы Үкіметінің. Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері туралы жарғысы.

ӘОЖ 654:006.321 **МСЖ 43.20** **Д 28** **ЭҚТӨЖ 34.30.2**

Түйінді сөздер: мемлекеттік тіркеу нөмір белгілері, жарық қайтарғыш бет, механикалық көлік құралы, аумақтың тіркеу нөмірі, дипломатиялық өкілдік, жүргізуші жаднамасы

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Транспорт дорожный

Знаки государственные регистрационные номерные со световозвращающей поверхностью для механических транспортных средств и их прицепов

Технические условия

СТ РК 986-2003

Издание официальное

Комитет по стандартизации, метрологии и сертификации Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан (Госстандарт)

Астана

Предисловие

1 **РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН** Товариществом с ограниченной ответственностью ТОО "Фирма ЛАТОН"

2 **УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ** Приказом Комитета по стандартизации, метрологии и сертификации Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан от 20 июня 2003 г. № 209

3 **СРОК ПЕРВОЙ ПРОВЕРКИ** 2008 год
ПЕРИОДИЧНОСТЬ ПРОВЕРКИ 5 лет

4 **ВВЕДЕН ВЗАМЕН** СТ РК 986-95 "Знаки государственные регистрационные со световозвращающим покрытием для транспортных средств и их прицепов. Технические условия", ТУ 640 РК 3042787-1-95 "Заготовки на регистрационные номерные знаки для транспортных средств"

5 Настоящий стандарт разработан с учетом МС ИСО 7591-82 "Транспорт дорожный. Номерные знаки с отражательной поверхностью для транспортных средств и их прицепов. Технические требования"

Настоящий стандарт не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Комитета по стандартизации, метрологии и сертификации Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан

Содержание

1	Область применения	1
2	Нормативные ссылки	1
3	Определения	3
4	Типы, серии и структура	3
4.1	Типы номерных знаков	3
4.2	Серии номерных знаков	4
4.3	Структура номерных знаков	5
5	Технические требования	7
6	Правила приемки	16
7	Методы контроля	17
8	Указания по установке и эксплуатации номерных знаков	24
9	Транспортирование и хранение	26
10	Гарантии изготовителя	27
	Приложение А. Примеры обозначения номерных знаков	32
	Приложение Б. Размеры букв	32
	Приложение В. Размеры цифр	33
	Приложение Г. Памятка водителя	34
	Приложение Д. Схема расположения элементов защиты на номерных знаках	36
	Приложение Е. Библиография	37

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Транспорт дорожный

Знаки государственные регистрационные номерные со световозвращающей поверхностью для механических транспортных средств и их прицепов Технические условия

Дата введения 2004.01.01.

1 Область применения

Настоящий стандарт распространяется на знаки государственные регистрационные номерные со световозвращающей поверхностью (далее номерные знаки), устанавливаемые на все виды регистрируемых механических автотранспортных средств (далее - транспортных средств) и их прицепов.

Стандарт устанавливает типы, структуру, размеры, требования по качеству и безопасности, правила приемки и методы контроля, правила транспортирования, хранения и эксплуатации номерных знаков.

Примечание-Перечень регистрируемых транспортных средств определяется в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

Требования настоящего стандарта являются обязательными.

Требования к номерным знакам, направленные на обеспечение безопасности дорожного движения, жизни, здоровья и сохранности имущества населения, охраны окружающей среды, изложены в 5.3.10, 5.3.11, 5.4 – 5.15.

Стандарт не распространяется на номерные знаки транспортных средств войсковых частей Министерства обороны, внутренних и пограничных войск Республики Казахстан.

Издание официальное

2 Нормативные ссылки

В настоящем стандарте использованы ссылки на следующие стандарты:

СТ РК 988 - 96 Государственный флаг Республики Казахстан. Технические условия.

СТ РК 989-96 Государственный герб Республики Казахстан. Форма, размеры и технические требования.

ГОСТ 12.1.005-88 ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны.

ГОСТ 12.2.003-91 ССБТ. Оборудование производственное. Общие требования безопасности.

ГОСТ 166-89 Штангенциркули. Технические условия.

ГОСТ 380-94 Сталь углеродистая обыкновенного качества. Марки.

ГОСТ 427-75 Линейки измерительные металлические. Технические условия.

ГОСТ 597-73 Бумага чертежная. Технические условия.

ГОСТ 1412-85 Чугун с пластинчатым графитом для отливок. Марки.

ГОСТ 3489.2-71 Шрифты типографские. Гарнитура журнальная рубленая (для алфавитов на русской и латинской основах). Назначение. Рисунок. Линия шрифта. Емкость.

ГОСТ 3489.17-71 Шрифты типографские. Гарнитура "Балтика" (для алфавитов на русской и латинской основах). Назначение. Рисунок. Линия шрифта. Емкость.

ГОСТ 4677-82 Фонари. Общие технические условия.

ГОСТ 7721-89 Источники света для определения цвета. Типы. Технические требования. Маркировка.

ГОСТ-9142-90 Ящики из гофрированного картона. Общие технические условия.

ГОСТ 10354-82 Пленка полиэтиленовая. Технические условия.

ГОСТ 13726-97 Ленты из алюминия и алюминиевых сплавов. Технические условия.

ГОСТ 14192 - 96 Маркировка грузов.

ГОСТ 15150-69 Машины, приборы и другие технические изделия. Исполнения для различных климатических районов. Категории, условия эксплуатации, хранения и транспортирования в части воздействия климатических факторов внешней среды.

ГОСТ 21444 - 75 Бумага мелованная. Технические условия.

3 Определения

В настоящем стандарте применяются термины и определения в соответствии с [1].

4 Типы, серии и структура

4.1 Типы номерных знаков

Номерные знаки изготавливаются следующих типов:

а) Тип I - передний и задний номерные знаки для легковых автомобилей юридических лиц; передний номерной знак для грузовых автомобилей и автобусов юридических лиц.

б) Тип I А - передний и задний номерные знаки для легковых автомобилей физических лиц, передний номерной знак для грузовых автомобилей и автобусов физических лиц.

в) Тип 2 – задний номерной знак для грузовых автомобилей и автобусов юридических лиц, а также для легковых автомобилей юридических лиц, место крепления, которого не соответствует габаритам номерного знака типа I.

г) Тип 2 А – задний номерной знак для грузовых автомобилей и автобусов, а также для легковых автомобилей физических лиц, место крепления которого не соответствует габаритам номерного знака типа 1А.

д) Тип 3 – для мототранспортных средств (мотоциклов, мотороллеров).

е) Тип 4 – для тракторов.

ж) Тип 5 – для прицепов и полуприцепов к грузовым и легковым автомобилям.

и) Тип 6 - для прицепов к тракторам.

к) Тип 7 – для транспортных средств, временно допущенных к участию в дорожном движении.

л) Тип 1Г – передний и задний номерные знаки для автомобилей дипломатических, консульских, торговых представительств и их сотрудников.

м) Тип 2Г – задний номерной знак для автомобилей дипломатических, консульских, торговых представительств и их сотрудников, место крепления, которого не соответствует габаритам номерного знака типа 1Г.

н) Тип 1Д – передний и задний номерные знаки для автомобилей представителей иностранных фирм, авиакомпаний, банков и других иностранных организаций, корреспондентов, специалистов, граждан и лиц без гражданства, проживающих в Республике Казахстан или выбывающих за границу, а также на автомобили, предоставленные иностранным гражданам и лицам без гражданства на прокат.

п) Тип 2Д – задний номерной знак для автомобилей представителей иностранных фирм, авиакомпаний, банков и других иностранных организаций, корреспондентов, специалистов, граждан и лиц без гражданства, проживающих в Республике Казахстан или выбывающих за границу, а также на автомобили, предоставленные иностранным гражданам и лицам без гражданства на прокат, место крепления которого не соответствует габаритам номерного знака типа 1Д.

р) Тип I E – передний и задний номерные знаки для автомобилей представительств ООН.

4.2 Серии номерных знаков

Серии номерных знаков 1, 1А, 2, 2А, 3, 4, 5, 6, 7 устанавливаются уполномоченным государственным органом по безопасности дорожного движения Республики Казахстан.

Номерные знаки типов 1Г, 1Д, 2 Г, 2Д изготавливаются с сериями:

CMD-для автомобилей глав дипломатических представительств;

D - для автомобилей дипломатических и консульских представительств и их дипломатического состава;

Т-для автомобилей сотрудников административно-технического и обслуживающего персонала дипломатических и консульских представительств, иностранных торговых представительств;

М - для автомобилей представителей иностранных фирм, авиакомпаний, банков и других организаций;

К - для автомобилей иностранных корреспондентов;

Н - для автомобилей иностранных специалистов, граждан и лиц без гражданства, проживающих в Республике Казахстан, а также на автомобили, предоставленные иностранным лицам и лицам без гражданства на прокат;

Р - для автомобилей, снимаемых с учета в связи с окончательным вывозом за пределы Республики Казахстан.

Номерные знаки типа 1Е изготавливаются с серией UN для автомобилей представительств ООН.

4.3 Структура номерных знаков

4.3.1 Структура номерных знаков должна соответствовать таблице 1.

Таблица 1

Тип номерного знака	Структура номерного знака
Тип I (однострочный)	А ООО НН
Тип I А (однострочный)	А ООО НММ
Тип I Г, I Д (однострочный)	Н ОООООО
Тип I Г, I Д с серией CMD (однострочный)	ННН ОООО
Тип I Е с серией UN (однострочный)	НН ООО
Тип 2 (двустрочный)	АООО НН
Тип 2А (двустрочный)	АООО ННМ
Тип 2Г с серией CMD (двустрочный)	ННН ОООО

Тип 2Д (двустрочный)	НООО ООО
Тип 3 (двустрочный)	ОООО АН
Тип 4 (двустрочный)	ООО Т АНН
Тип 5 (двустрочный)	ОООО АН
Тип 6 (двустрочный)	АНН ТООО
Тип 7 (трехстрочный)	TRANZIT ОООО АН

Примечание - В структуре номерного знака буквы имеют следующие значения:

- А - буквенный код, обозначающий:

1) регион (область) республики, включаемый в номерные знаки транспортных средств типов 1, 1А, 2, 2А, 3, 4, 5, 6, 7;

2) принадлежность к транспортным средствам, для которых установлены типы номерных знаков 1Г, 1Д; 2Г, 2Д, 1Е;

- О и Н - соответственно цифра и буква, обозначающие цифровой номер и буквенную серию номерного знака;

- М - буквенный код, указывающий на принадлежность транспортных средств физическим лицам;

- Т – буквенный код, включаемый в номерные знаки тракторов и прицепов.

4.3.2 Закрепление буквенных кодов, цифровых номеров и буквенных серий для номерных знаков за регионами (областями) республики, физическими и юридическими лицами, дипломатическими, консульскими и другими иностранными представительствами, аккредитованными в Республике Казахстан, а также иностранными корреспондентами, специалистами, гражданами и лицами без гражданства, проживающими в Республике Казахстан, производится уполномоченным государственным органом по безопасности дорожного движения Республики Казахстан.

5 Технические требования

5.1 Номерные знаки должны изготавливаться в соответствии с требованиями настоящего стандарта, по технологической и конструкторской документации, образцам-эталонам, утвержденным в установленном порядке и согласованным с заказчиком и уполномоченным государственным органом по безопасности дорожного движения Республики Казахстан.

Номерные знаки предназначены для эксплуатации в климатических условиях УХЛ 1 по ГОСТ 15150.

5.2 Применяемые материалы

5.2.1 Для изготовления номерных знаков типов 1 - 6 используются:

- ленты из алюминиевых сплавов марок АМц устойчивых к коррозии по ГОСТ 13726, толщиной не менее 0,8 мм.
- световозвращающая пленка белого, желтого, красного или светло-голубого цвета;
- заготовки (ленты, на которые нанесена световозвращающая пленка). При изготовлении заготовок и номерных знаков разными производителями, заготовки могут быть предметом самостоятельной поставки;
- полиэстеровая пленка (фольга) горячей накатки - в качестве материала для нанесения символов (цифр, букв) и окантовки номерного знака.

Поверхность применяемых лент из алюминиевых сплавов и заготовок должна быть плоской и гладкой, без заусенцев.

Требования к световозвращающей и полиэстеровой пленкам должны обеспечивать соответствие номерных знаков требованиям 5.3.8-5.15.

5.2.2 Для изготовления номерных знаков типа 7 используется бумага мелованная по ГОСТ 21444 или чертежная по ГОСТ 597.

5.2.3 При изготовлении номерных знаков (заготовок) допускается применение других материалов, обеспечивающих необходимые качество, безопасность, световозвращающую способность и установленный гарантийный срок службы номерных знаков.

5.3 Требования к заготовкам и номерным знакам

5.3.1 Номерные знаки типов:

- I, I А; I Г, 2Г; I Д, 2Д; I Е; 2, 2 А; 3; 7 должны иметь форму прямоугольника;
- 4, 5, 6 – прямоугольника с усеченными нижними (верхними) углами и окантовкой.

Примеры оформления номерных знаков приведены в приложении А, размеры символов в приложениях Б, В и Г.

5.3.2 Заготовки и номерные знаки изготавливают двух видов: А и В.

Вид А – прямоугольной формы, с закругленными краями и отформованной окантовкой шириной 6,5 мм и глубиной формовки не менее 1 мм.

Вид В – прямоугольной формы с двумя усеченными углами с верхней или нижней стороны и отформованной окантовкой 6,5 мм и глубиной формовки не менее 1 мм.

5.3.3 Основные виды и размеры заготовок и номерных знаков должны соответствовать требованиям таблицы 2.

Таблица 2

Вид заготовки и номерного знака	Тип номерного знака	Габаритные размеры, мм
Вид А	I, I А, I Г, I Д, 1 Е	520 х 112 х 2,3 *
Вид А	2, 2 А, 2Г, 2Д	280 х 202 х 2,3 *
Вид А	3	240 х 202 х 2,3 *
Вид В	4	288 х 202 х 2,3 *
Вид В	5	288 х 202 х 2,3 *
Вид В	6	288 х 202 х 2,3 *
Вид А	7	260 х 240

* Размер справочный определяется толщиной применяемого материала. Примечание - Допускаемые отклонения от приведенных размеров определяются конструкторской документацией на конкретный тип номерного знака.

5.3.4 Фон (поле) номерных знаков для типов 1, 1А, 2, 2А, 3, 4, 5, 6, 7 должен быть белого цвета, символы (цифры, буквы) – черного цвета.

Фон (поле) номерных знаков типов 1Г и 2Г серий CMD, Д и Т - красного цвета, символы (цифры, буквы) – белого цвета.

Фон (поле) номерных знаков типов 1Д и 2Д серий М, К, Н, Р – желтого цвета, символы (цифры, буквы) – черного цвета.

Номерные знаки к прицепам автомобилей и мототранспортных средств, имеющих номерные знаки типа 1Д и 2Д серий М, К, Н, Р - желтого цвета, символы (цифры, буквы) - черного цвета и окантовкой.

Фон (поле) регистрационных знаков тип I Е - голубого цвета, символы (цифры, буквы) – белого цвета.

5.3.5 Технология нанесения символов (цифр, букв) и окантовки на заготовки номерных знаков должна исключать возможность их изменения в процессе эксплуатации номерных знаков, приводящих к разрушению знака или изменению структуры применяемых материалов.

5.3.6 Символы (цифры, буквы) на лицевой стороне номерных знаков должны выполняться шрифтом по ГОСТ 3489.2, а на оборотной стороне – шрифтом по ГОСТ 3489.17.

Символы (цифры, буквы) номерных знаков всех типов кроме типа 7 должны быть выпуклыми с высотой рельефа относительно поля знака не менее 1 мм.

Символы (цифры, буквы) на номерном знаке типа 7 выполняются типографским способом или с помощью трафарета и должны быть четкими, не расплывчатыми.

Высота букв и цифр должна быть 76 мм с шириной штриха 11 мм.

Требования к государственным символам, наносимым на номерные знаки (флагу, гербу, коду государства - KZ) должны соответствовать требованиям нормативных правовых актов, в т.ч. [2], СТ РК 988, СТ РК 989 и утвержденным образцам-эталонам на номерные знаки.

5.3.7 На Символы (цифры, буквы) и ребра жесткости всех типов номерных знаков, кроме типа 7, наносится полиэстеровая пленка (фольга) горячей накатки соответствующего цвета, предусмотренного в 5.3.4. При этом, не допускается наплывание пленки (фольги) на рельефные стороны цифр, букв и ребер жесткости более 1 мм.

5.3.8 Заготовки и номерные знаки с полем белого цвета, кроме типа 7, должны иметь элемент защиты от подделки, представляющий собой код Республики Казахстан -"KZ", заключенный в эллипсообразную окружность размером не более 15 х 10 мм, с многочисленным тиражированием по всему полю знака с максимальным расстоянием 100 мм по горизонтали и 50 мм по вертикали. Количество рядов защиты по горизонтали должно быть не менее двух в соответствии с приложением Д.

5.3.9 Элементы защиты от подделки не должны влиять на показатели качества номерного знака, включая фото - и цветометрические характеристики.

Элементы защиты от подделки должны сохраняться в течение гарантийного срока службы номерных знаков.

5.3.10 Номерные знаки всех типов должны читаться с расстояния не менее 40 метров при освещении их рассеянным дневным светом (условия раннего утра).

5.3.11 Задний номерной знак должен устанавливаться таким образом, чтобы в темное время суток обеспечивалось его прочтение с расстояния не менее 20 м при освещении его штатным фонарем (приспособлением для освещения заднего номерного знака) транспортного средства.

5.4 Требования к фотометрическим свойствам номерных знаков

5.4.1 Коэффициент световозвращения (отношение яркости к освещенности) покрытия поля номерного знака должен быть не менее значений, указанных в таблице 3 при освещении стандартным источником света А МЭК или другим аналогичным по назначению и метрологическим характеристикам прибором. При этом угол освещения и угол наблюдения должны находиться в одной плоскости. Угол скручивания образца должен быть не более 0^0 80′.

Таблица 3

Цвет покрытия	Угол (наблюдения*)	Минимальное значение коэффициента световозвращения, кд (лк·м^2), при углах освещения**			Яркость, лк
		5 °	30 °	40 °	Max
Белый	0 °12 ′	45	18	8	250
	0 ° 20 ′	30	12	6	
	1 ° 30 ′	3,5	2	0,7	
Желтый	0 °12 ′	30	12	5	250
	0 ° 20 ′	20	8	4	
	1 ° 30′	2,3	0,8	0,4	
Красный	0 °12 ′	14,5	6	2	250
	0 ° 20 ′	10	4	1,8	
	1 ° 30 ′	0,8	0,4	0,3	
Светло-голубой	0 °12 ′	18	10	7	250
	0 ° 20 ′	13	7	3	
	1 ° 30 ′	1,5	0,8	0,5	

* Угол наблюдения – угол между направлением падения света и направлением наблюдения.

** Угол освещения – угол между направлением падения света и перпендикуляром к световозвращающей поверхности.

5.4.2 При обильном воздействии воды на номерной знак коэффициент световозвращения должен быть не менее 90 % значений, указанных в таблице 3.

5.4.3 При локальных отклонениях в яркости фотометрические измерения проводят при угле наблюдения 0 ° 20 ′ и угле освещения 5 °. Коэффициент световозвращения измеряют на нескольких соседних площадках размером 50х50 мм в зоне наблюдаемого отклонения яркости. При этом отношение наибольших значений коэффициента световозвращения к наименьшим не должно превышать 2.

5.5 Требования к цветометрическим характеристикам номерных знаков

В дневное время

Цвет световозвращающего покрытия номерного знака должен находиться в пределах зоны, ограниченной координатами цветности, указанными в таблице 4 и соответствовать заданному коэффициенту яркости.

Таблица 4

Цвет пленки		Координаты цветности угловых точек допустимых цветовых областей				Коэффициент яркости
		Номера угловых точек цветовых областей				
		1	2	3	4	
Белый	x	0,355	0,305	0,285	0,335	0,35
	y	0,355	0,305	0,325	0,375	0,35
Желтый	x	0,545	0,487	0,427	0,465	0,27
	y	0,454	0,423	0,483	0,534	0,27
Красный	x	0,690	0,595	0,569	0,655	0,05
	y	0,310	0,315	0,341	0,345	0,05
Светло-Голубой	x	0,105	0,181	0,270	0,230	>0,1
	y	0,271	0,094	0,245	0,275	>0,1

В ночное время

При освещении образца стандартным источником света А МЭК, или другим аналогичным по назначению и метрологическим характеристикам прибором, под углом 5 ^{0} и наблюдении 0 ^{0}20 ′ цвет световозвращающей поверхности (нового знака) должен находиться в пределах зоны, ограниченной координатами цветности, указанными в таблице 5.

Таблица 5

Цвет	1	2	3	4
Белый				
x	0,450	0,548	0,417	0,372
y	0,513	0,404	0,359	0,405
Желтый				
x	0,585	0,610	0, 520	0,505
y	0,385	0,390	0,480	0,465
Примечание - Значения цветометрических характеристик номерных знаков красного и светло - голубого цвета для ночного времени будут включены в стандарт по мере их наработки.				

Поверхность номерных знаков должна быть устойчива к:

5.6 Воздействию высоких и низких температур. После воздействия высоких и низких температур световозвращающее покрытие, цифры и буквы не должны иметь трещин, вздутий или изменения цвета.

5.7 Удару. После воздействия ударом на световозвращающем покрытии должно наблюдаться трещин, отслоений на расстоянии более 5 мм от зоны удара.

5.8 Изгибу. После испытания на изгиб на световозвращающем покрытии не должно наблюдаться трещин.

5.9 Воздействию воды. После воздействия водой на покрытии не должно наблюдаться следов разрушений.

5.10 Воздействию топлива. После воздействия топлива не должно быть следов разрушений.

5.11 Воздействию солевого тумана. После воздействия солевым туманом на покрытии не должно быть следов разрушений и коррозии, влияющих на эффективную работу покрытия.

5.12 Очистке. При этом не должно наблюдаться следов разрушений.

5.13 Адгезия световозвращающего покрытия должна быть такая, чтобы после кондиционирования образца номерного знака при температуре минус 20 ^{0}С, не должно наблюдаться отслоений световозвращающего покрытия.

5.14 Адгезия пленки (фольги), наносимой на символы (цифры, буквы) и ребра жесткости номерных знаков, к световозвращающему покрытию должна быть не ниже 2 баллов при четырехбальной оценке и 1 балла – при трехбальной оценке.

5.15 Требования безопасности

5.15.1 Применяемые при производстве световозвращающие пленки, пленки (фольга) горячей накатки и готовые номерные знаки не должны представлять опасности для жизни и здоровья людей.

5.15.2 Предельно допустимые концентрации (ПДК) вредных веществ в воздухе рабочей зоны при производстве номерных знаков не должны превышать нормативов, установленных ГОСТ 12.1.005.

5.15.3 Требования безопасности оборудования по ГОСТ 12.2.003.

5.15.4 Рабочие помещения для нанесение на номерные знаки пленки горячей накатки должны быть оборудованы вытяжной вентиляцией.

5.16 Маркировка и упаковка

5.16.1 На каждом регистрационном знаке с оборотной стороны должен быть нанесен товарный знак предприятия-изготовителя. Товарный знак должен быть нестирающимся и четко различимым в течение установленного гарантийного срока эксплуатации.

5.16.2 Готовые номерные знаки и заготовки (при самостоятельной поставке) упаковываются в пакеты или конверты из полиэтиленовой пленки по ГОСТ 10354 в количестве не более: 25 комплектов

готовых знаков и 50 заготовок. Лицевая сторона номерных знаков при упаковке должна быть защищена от повреждений.

5.16.3 Упакованные изделия укладываются в картонные коробки по ГОСТ 9142 по 4 пакета (конверта).

На коробку наносится маркировка, в которой указываются:

- наименование и местонахождение предприятия - изготовителя, его товарный знак (при наличии);
- наименование продукции;
- тип номерных знаков (заготовок).

Внутрь коробки вкладывается упаковочный лист, содержащий следующую информацию:

- наименование и местонахождение предприятия-изготовителя, его товарный знак (при наличии);
- наименование продукции;
- тип номерных знаков (заготовок).
- обозначение серии (для номерных знаков);
- номер первого и последнего знаков серии (для номерных знаков);
- дата упаковки;
- количество номерных знаков (заготовок);
- данные об упаковщике, наносимые путем его росписи или с помощью специального штампа с указанием фамилии или любым другим способом, позволяющим идентифицировать упаковщика;
- обозначение настоящего стандарта.

5.16.4 Каждая партия номерных знаков, отправляемых потребителю сопровождается инструкцией по эксплуатации в соответствии с разделом 8.

5.16.5 Маркировка транспортной тары по ГОСТ 14192.

5.16.6 Маркировка продукции (упаковочные листы) и транспортной тары, инструкция по эксплуатации должны выполняться на государственном и русском языках.

6 Правила приемки

6.1 Номерные знаки (заготовки) предъявляют к приемке партиями. Партией считается любое количество номерных знаков, оформленных одним приемо-сдаточным документом.

При приемке номерные знаки (заготовки) подвергаются приемо-сдаточным и периодическим испытаниям.

6.2 Для проведения приемо-сдаточных испытаний от партии отбирается не менее 3 % номерных знаков (заготовок), изготовленных на одном технологическом оборудовании с применением одинаковых материалов.

Образцы подвергаются проверке на соответствие требованиям 4.3, 5.3.1 - 5.3.9; 5.16. Контроль соответствия требованиям 5.3.8 проводится на одном образце без нанесения на него цифр, букв.

6.3 Периодические испытания проводятся на соответствие требованиям 5.3.10; 5.3.11; 5.4 – 5.14 не реже одного раза в три года. Испытания проводятся на 9 образцах.

Для испытаний на соответствие требованиям пунктов:

- 5.3.10 и 5.3.11 - используется один образец номерного знака, готового для установки на транспортном средстве;

- 5.4 и 5.5 – используется один образец без нанесения на него цифр, букв и окантовки;

- 5.6 и 5.13; 5.10 и 5.12 - используется по одному фрагменту, равному половине образца номерного знака с буквой и двумя цифрами в центре, имеющему по бокам свободное пространство не менее 10 см;

5,7; 5.8; 5.9; 5.11; 5.14 – используется по одному фрагменту, равному половине образца номерного знака с буквой и двумя цифрами в центре, имеющему по бокам свободное пространство не менее 10 см; Для контроля на соответствие 5.8 на образце должны быть срезаны верхние и нижние отбортованные края.

6.4 Качество заготовок контролируется на соответствие 5.3.2; 5.3.3; 5.3.5; 5.3.8.

6.5 Если в процессе испытаний установлено несоответствие номерных знаков или образцов хотя бы по одному из требований настоящего стандарта, то результаты испытаний считаются неудовлетворительными и проводятся повторные испытания удвоенного количества образцов, отобранных из той же партии.

Результаты повторных испытаний являются окончательными и распространяются на всю партию.

6.6 Контроль санитарно - гигиенических показателей на рабочем месте (5.15) проводится органами госсанэпиднадзора Республики Казахстан в установленном порядке.

7 Методы контроля

7.1 Проверка качества применяемых материалов осуществляется при входном контроле в соответствии с действующими на них нормативными документами, сопроводительными документами о качестве и (или) сертификатами (при наличии), признанными изготовителем.

7.2 Соответствие структуры, формы, внешнего вида номерных знаков и данных маркировки на соответствие 4.3, 5.3.1, 5.3.2, 5.3.4, 5.3.5, 5.3.7, 5.3.8, 5.3.9; 5.16 определяется визуальным контролем.

Соответствие установленным размерам, включая размеры номерных знаков, заготовок, цифр, букв и элементов защиты, ширину окантовки и глубину формовки (5.3.2, 5.3.3, 5.3.6) определяют с применением металлической линейки по ГОСТ 427 и штангенциркуля по ГОСТ 166.

Контроль соответствия государственных символов (флага, герба, кода государства) установленным требованиям осуществляется в соответствии с СТ РК 988, конструкторской документацией и утвержденными образцами-эталонами с применением средств измерений, обеспечивающих определение установленных норм, параметров и отклонений от них.

7.3 Проверка требований 5.3.10 и 5.3.11 проводится после установки номерного знака на транспортное средство соответственно в условиях рассеянного дневного света (раннего утра) и в ночное время

при освещении его штатным фонарем (приспособлением для освещения заднего номерного знака) транспортного средства.

7.4 Качество элементов защиты проверяется двумя способами.

Проверка элементов защиты визуальным контролем в лабораторных условиях. При фронтальной проверке элементов защиты в лабораторных условиях при рассеянном дневном свете символы "KZ" должны быть видны с близкого расстояния (менее 0,6 м) при незначительных изменениях угла обзора (30 ± 5) □ по отношению к нормали. При изменении положения образца на угол 90□ от первоначального фронтального положения символ "KZ" не должен обнаруживаться.

Проверка элементов защиты инструментальным способом. При проверке элементов защиты в полевых или лабораторных условиях при освещении направленным источником "световозвращающего" пучка символы "KZ" должны быть видны с близкого расстояния (менее 0, 6 м.) при угле обзора (30 ± 5) □ по отношению к нормали. В качестве источника может быть использован фонарь любой мощности по ГОСТ 4677. При контроле пучок света фонаря должен быть расположен по направлению угла зрения.

Во всех случаях "видимость" элементов защиты должна выражаться в увеличенной степени интенсивности свечения символов и приобретения дополнительного "серебристого" оттенка.

7.5 Определение коэффициента световозвращения поверхности номерных знаков производят при освещении стандартным источником света А МЭК или другим аналогичным по назначению и метрологическим характеристикам прибором, и измерении освещенности люксметром по действующей нормативной документации.

Угол освещения и угол наблюдения должны быть фиксированными и находиться на противоположных сторонах линии, соединяющей источник света с центром образца.

Угол скручивания образца должен быть не более $0^{0}80'$.

При обнаружении локальных отклонений в яркости, проверка проводится при угле наблюдения $0^{0}20'$ и угле освещения 5^{0}. В зоне наблюдаемого отклонения яркости измеряют коэффициент световозвращения на нескольких соседних площадках размером 50 х 50 мм.

Отношение наибольших показаний к наименьшим не должно превышать 2.

Значение фотометрических характеристик световозвращающей поверхности номерных знаков должно соответствовать требованиям 5.4.

7.6 Определение цветометрических характеристик световозвращающего покрытия производится при освещении стандартным источником света Д 65 по ГОСТ 7721, расположенным под углом 45 ^{0} к нормали номерного знака. Измерения проводят вдоль нормали номерного знака. Результаты измерений должны соответствовать требованиям 5.5.

7.7 Устойчивость световозвращающей поверхности номерных знаков к воздействию высоких и низких температур проверяется следующим образом:

Образец выдерживают в климатической камере в последовательности:

а) 7 часов при температуре (65 ± 2) ^{0}С и относительной влажности от 5 % до15%;

б) 1 час при температуре (23 ± 5) °С и относительной влажности от 40 % до 60 %;

в) 15 часов при температуре минус (20 ± 2) ^{0}С.

Результаты испытаний положительные, если покрытие образца соответствует требованиям 5.6.

7.8 Стойкость световозвращающей поверхности номерных знаков к удару определяется следующим образом:

Образец для испытаний выдерживают в холодильной камере при температуре минус (20 ±2) ^{0}С в течение одного часа. После извлечения из холодильной камеры образец укладывают световозвращающей поверхностью вверх на твердое основание (плиту толщиной не менее 12,5 мм, изготовленную из стали по ГОСТ 380 или чугуна по ГОСТ 1412), затем с высоты 2 м бросают стальной шар диаметром 25 мм, изготовленный из стали по ГОСТ 380.

Соблюдение требований проверяют техническим осмотром с применением штангенциркуля по ГОСТ 166.

Результаты испытаний считаются положительными, если покрытие образца соответствует требованиям 5.7.

7.9 Стойкость световозвращающей поверхности номерных знаков к изгибу определяется следующим образом:

Испытание проводят при температуре плюс (23 ± 5) ^{0}С. Образец изгибают на оправке диаметром 50 мм в течение 2 с до образования угла 90^0. При проведении испытания образец номерного знака должен быть повернут наружу светоотражающим покрытием.

Результаты испытаний проверяют визуально. После испытаний образец должен соответствовать требованиям 5.8.

7.10 Водостойкость световозвращающего покрытия номерных знаков определяется следующим образом:

Образец номерного знака погружают на 24 часа в ванну с дистиллированной водой при температуре плюс (23 ± 5) ^{0}С, с последующим высушиванием в течение 48 часов при температуре плюс (23 ± 5) ^{0}С и относительной влажности от 40 % до 60 %.

Результаты испытаний проверяют визуально После испытаний образец должен соответствовать требованиям 5.9.

7.11 Устойчивость световозвращающей поверхности номерных знаков к топливу проверяется кондиционированием образца в течение 1 мин. в испытательной топливной смеси составом: 70 % п - гептана и 30 % толуола. Результаты испытаний считаются положительными, если после визуальной проверки светоотражающее покрытие образца соответствует требованиям 5.10.

7.12 Стойкость световозвращающей поверхности номерных знаков к солевому воздействию проверяется кондиционированием образца в солевом тумане:

солевой туман создают распылением раствора, состоящего из 5 % хлорида натрия и 95 % дистиллированной воды, при температуре плюс (35 ± 2) ^{0}С.

а) в течение 22 часов образец подвергают воздействию солевого тумана;

б) в течение 2 ч. образец высушивают при температуре плюс (23 ± 5) ^{0}С и относительной влажности от 40 % до 60 %;

в) в течение 22 ч. образец подвергают повторному воздействию солевого тумана;

г) по окончании установленных режимов кондиционирования, образец промывают водой, протирают и осматривают. Результаты испытаний считаются положительными, если после визуального контроля покрытие образца соответствует требованиям 5.11.

7.13 Способность световозвращающего покрытия номерных знаков к очистке проверяется следующим образом:

Световозвращающее покрытие номерного знака смазывается смесью моторного или трансмиссионного масла или графита. Марки применяемых при испытании масел и графита и состав смеси не регламентируются.

Затем покрытие протирается слабым растворителем (гептаном) с последующим промыванием нейтральным моющим раствором. Протирающие материалы, марка применяемого растворителя и моющего раствора не регламентируются.

Результаты испытаний считаются положительными, если после визуального контроля степени очистки качество световозвращающего покрытия соответствует требованиям 5.12.

7.14 Для определения адгезии световозвращающего покрытия образец номерного знака выдерживают в течение 1 часа в холодильной камере при температуре минус $(20 \pm 2)\ ^0$С. Результаты испытаний считаются положительными, если после визуального контроля покрытие соответствует требованиям 5.13.

7.15 Адгезия пленки (фольги) горячей накатки на световозвращающую поверхность проверяется методами решетчатых и параллельных надрезов.

Испытания проводят на двух номерных знаках и не менее чем на трех символах каждого знака.

7.15.1 Метод решетчатых надрезов

На каждом испытываемом символе образца номерных знаков делают режущим инструментом (лезвие бритвы в держателе любого типа, одно или многолезвенный нож с углом заточки режущей части 20-30 ^{0} и кромкой лезвия толщиной 0,05 – 0,10 мм) по линейке или шаблону с пазами, расположенными на расстоянии 1 мм друг от дру-

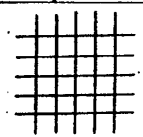
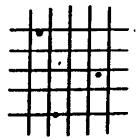
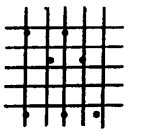
га, не менее шести параллельных надрезов до светоотражающей пленки на расстоянии 1 мм друг от друга на всю ширину штриха символа.

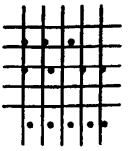
Режущий инструмент держат перпендикулярно поверхности образца. Скорость резания от 20 мм/с до 40 мм/с. Аналогичным образом делают надрезы в перпендикулярном направлении. На поверхности образца образуется решетка из квадратов одинакового размера 1 х 1 мм. Контроль прорезания покрытия осуществляется с помощью лупы 2,5 – 4,0 кратного увеличения.

Отслоившиеся кусочки покрытия удаляют волосяной кистью с длиной волоса не менее 15 мм, проводя ее по поверхности решетки по диагонали в прямом и обратном направлениях не менее 5 раз.

Адгезию оценивают визуально по четырехбальной шкале в соответствии с таблицей 6.

Таблица 6

Оценка в баллах	Описание поверхности покрытия после нанесения надрезов в виде решетки	Наблюдаемая картина
1	Края надрезов полностью гладкие, нет признаков отслаивания ни в одном квадрате решетки	
2	Незначительное отслаивание покрытия в виде мелких чешуек в местах пересечения линий решетки. Нарушение наблюдается не более чем не 5 % поверхности решетки	
3	Частичное или полное отслаивание покрытия вдоль линий надрезов решетки или в местах их пересечения. Нарушение наблюдается не менее, чем на 5 % и не более, чем на 35 % поверхности решетки	

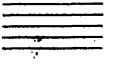
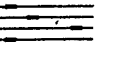
4	Полное отслаивание покрытия или частичное, превышающее 35 % поверхности решетки	

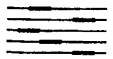
7.15.2 Метод параллельных надрезов

На образце делают вдоль штрихов символов не менее пяти параллельных надрезов длиной не менее 20 мм до светоотражающей пленки на расстоянии 1 мм друг от друга с помощью режущего инструмента как указано в 7.15.1.

Перпендикулярно надрезам накладывают полоску липкой ленты на полиэтилентерефталатной основе размером 10 х 100 мм, плотно ее прижимают, оставляя один конец не приклеенным. Быстрым движением ленту отрывают перпендикулярно от покрышки. Адгезию оценивают визуально по трехбальной шкале в соответствии с таблицей 7.

Таблица 7

Оценка в баллах	Описание поверхности покрытия после нанесения надрезов и снятия липкой ленты	Наблюдаемая картина
1	Края надрезов гладкие	
2	Незначительное отслаивание фольги по ширине полосы вдоль надрезов (не более 0,5 мм)	

3	Отслаивание покрытия полосами	

Результаты испытаний считаются положительными, если после визуального контроля номерные знаки соответствуют требованиям 5.14.

8 Указания по установке и эксплуатации номерных знаков

Приведенные ниже указания по установке и эксплуатации номерных знаков оформляются в виде инструкции на государственном и русском языках и вывешиваются в организациях уполномоченного государственного органа по безопасности дорожного движения, осуществляющих выдачу номерных знаков в установленном порядке.

8.1 Номерные знаки типов I-6 должны устанавливаться на специально предусмотренных конструкцией транспортных средств местах.

Места установки знаков должны выбираться таким образом, чтобы исключалось их загораживание элементами конструкции транспортного средства, самозагрязнение номерного знака при эксплуатации транспортного средства и затруднение его прочтения.

8.2 Номерные знаки всех типов должны читаться с расстояния не менее 40 метров при освещении их рассеянным дневным светом (условия раннего утра).

Задний номерной знак должен устанавливаться таким образом, чтобы в темное время суток обеспечивалось его прочтение с расстояния не менее 20 м при освещении его штатным фонарем (приспособлением для освещения заднего номерного знака) транспортного средства.

8.3 Номерные знаки не должны уменьшать углы переднего и заднего свесов, закрывать внешние световые и светосигнальные приборы.

8.4 Для крепления номерных знаков должны применяться болты или винты с головками, имеющими цвет поля знака или светлое гальваническое покрытие. Допускается крепление знаков с помощью рамок. Болты, винты и рамки не должны загораживать или искажать имеющиеся на знаках буквы, цифры или окантовку.

8.5 Не допускается закрывать знак органическим стеклом или другими материалами.

8.6 Запрещается сверление на номерных знаках дополнительных отверстий для крепления знаков на транспортном средстве или в других целях.

8.7 В случае несовпадения координат посадочных отверстий номерных знаков с координатами посадочных отверстий транспортного средства, крепление знаков должно осуществляться через переходные конструктивные элементы, обеспечивающие выполнение требований 8.1-8.3.

8.8 Номерные знаки типа 7 должны устанавливаться:

- на легковых автомобилях и автобусах (два знака) - на переднем и заднем ветровых стеклах внутри салона (кабины) справа по оси симметрии по направлению движения транспортного средства;

- на грузовых автомобилях и тракторах (один знак) – на переднем ветровом стекле внутри кабины справа по оси симметрии по направлению движения транспортного средства.

Номерные знаки типа 7 для мотоциклов и прицепов должны находиться у водителя.

8.9 Требования к уходу за номерными знаками:

- обычные загрязнения удаляют с поверхности номерного знака с помощью синтетических моющих средств, предназначенных для стирки одежды и мытья автомобилей;

- для удаления смол, масел и дорожных загрязнений могут использовать неорганический спирт или керосин, с соблюдением мер предосторожности.

- запрещается чистка абразивными материалами и концентрированными химическим средствами агрессивного действия;

- запрещается применение ароматических растворителей и смесей с их содержанием.

После очистки поверхность необходимо тщательно промыть водой.

8.10 Номерные знаки подлежат замене, если затрудняется прочтение их символов.

9 Транспортирование и хранение

9.1 Номерные знаки, транспортируются всеми видами крытых транспортных средств в соответствии с правилами перевозок действующих на конкретных видах транспорта в условиях обеспечения их сохранности и защиты от атмосферных осадков.

9.2 Номерные знаки должны храниться в закрытых сухих вентилируемых помещениях на стеллажах, поддонах или полках. Расстояние от отопительных приборов должно быть не менее 1 метра. Относительная влажность воздуха от 70 % до 90 %. Не допускается хранение номерных знаков в присутствии паров щелочей и кислот.

Группа условий транспортирования и хранения 5 ОЖ 4 по ГОСТ 15150.

10 Гарантии изготовителя

10.1 Изготовитель гарантирует соответствие номерных знаков требованиям настоящего стандарта в течение 5 лет при соблюдении условий транспортирования, хранения, установки и эксплуатации.

10.2 Срок эксплуатации может быть снижен, если затрудняется прочтение символов номерного знака. Решение о замене таких номерных знаков принимает уполномоченный государственный органов по безопасности дорожного движения Республики Казахстан.

Приложение А
(обязательное)

Примеры обозначения номерных знаков

Рисунок 1. Тип I

Рисунок 2. Тип 1А

Рисунок 3. Тип 1Г

Рисунок 4. Тип 1Д

Рисунок 5. Тип 1Е

Рисунок 6. Тип 2.

Рисунок 7. Тип 2А

Рисунок 8. Тип 2Г

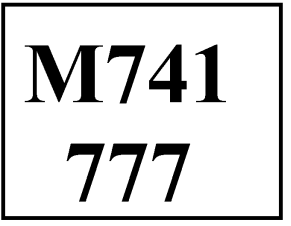

Рисунок 9. Тип 2Д

Рисунок 10. Тип 3

Рисунок 11. Тип 4

Рисунок 12. Тип 5

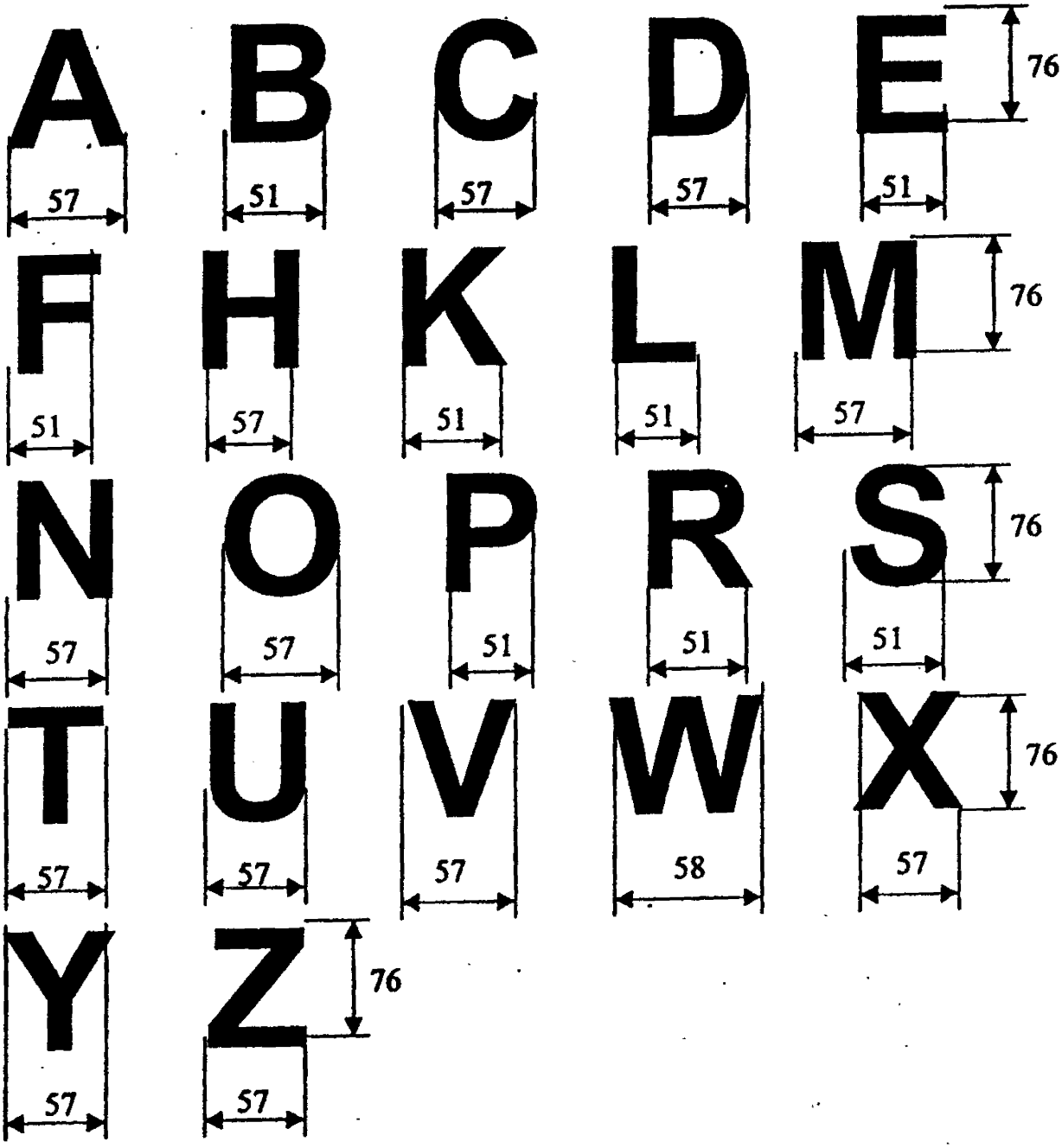
Рисунок 12. Тип 6

Рисунок 14. Тип 7

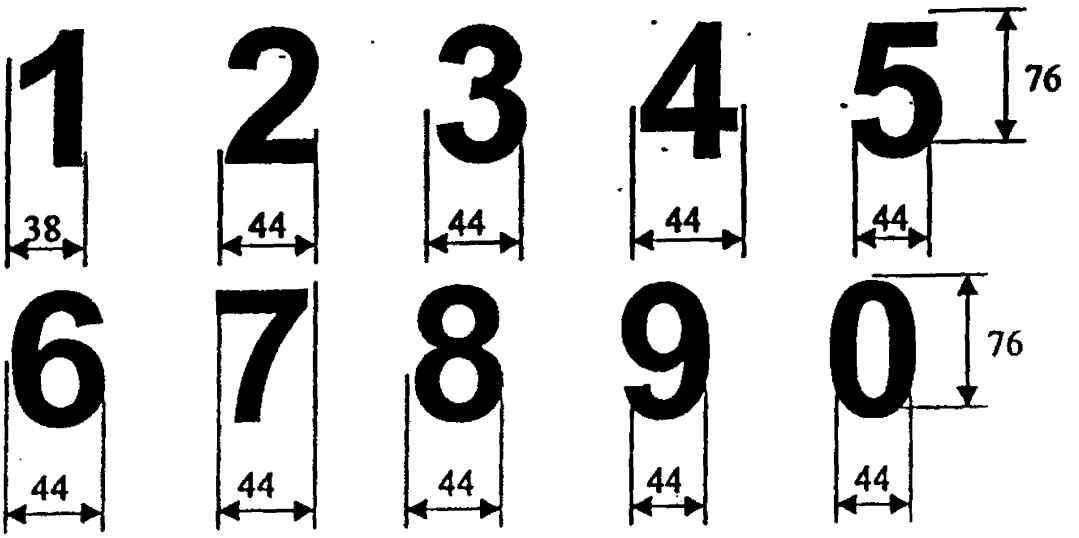
Приложение Б
(обязательное)

Размеры букв

Приложение В
(обязательное)

Размеры цифр

Приложение Г

(обязательное)

Памятка водителя

Эксплуатация транспортных
средств без регистрационного знака "ТРАНЗИТ" - запрещена !

РЕГИСТРАЦИОННЫЙ ЗНАК

Выдан на транспортное средство (ТС) марки, модели, модификации_____
Идентификационный № (VIN)_____ шасси (рама) №_____двигатель №_____
Кузов (боковой прицеп) №_____ Год выпуска _____ цвет_____
Категория ТС (ABCDE)_____Мощность двигателя (л.с.)_____ Масса ТС без нагрузки, кг_____
Особые отметки_____
Паспорт ТС серии_____ №_____ "___" _____ 200 г.
Владелец_____ адрес владельца_____
Наименование документа, подтверждающего право собственности на ТС_____
Серия_____ №_____от "___" _____ 200 г. выданного_____
ТС следует своим ходом до_____ (пункт следования ТС)_____
Регистрационный знак выдан_____
(наименование организации)
Действителен до "__"_____ 200 г. Дата выдачи "_____" _____ 200 г.
Срок действия продлен до_____

МП _____ _____
(подпись должностного лица) (фамилия, инициалы)

Памятка водителя

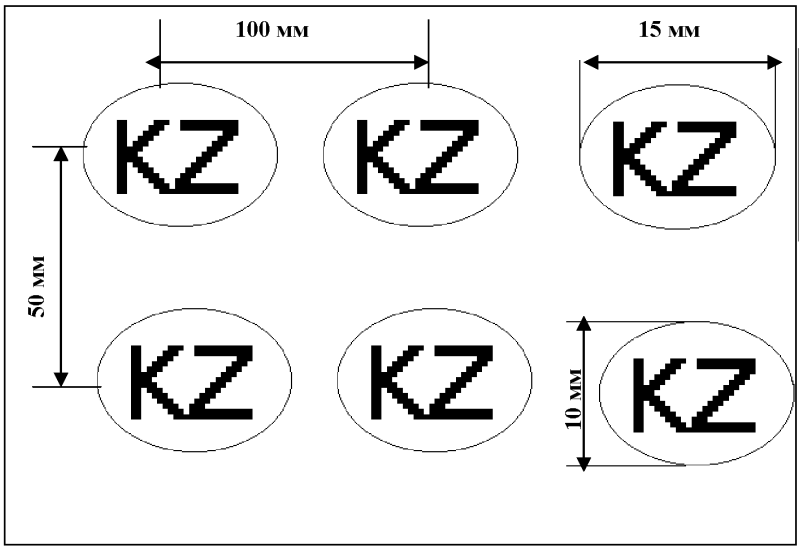
При регистрации ТС регистрационный знак сдается в регистрационное подразделение уполномоченного государственного органа по безопасности дорожного движения Республики Казахстан. Регистрационные знаки должны устанавливаться: на легковых автомобилях и автобусах (два регистрационных знака) - на переднем и заднем ветровых стеклах внутри салона (кабины) справа от оси симметрии по направлению движения ТС;

На грузовых автомобилях и тракторах (один регистрационный знак) – на переднем ветровом стекле внутри кабины справа от оси симметрии по направлению движения ТС;

На мотоциклах и прицепах (один регистрационный знак) – находится у водителя.

Приложение Д
(обязательное)

Схема расположения элементов защиты на номерных знаках

Приложение Е

Библиография

[1] Постановление Правительства Республики Казахстан от 25 ноября 1997 года № 1650 "Об утверждении Правил безопасности дорожного движения в Республике Казахстан".

[2] Указ Президента Республики Казахстан "О государственных символах в Республике Казахстан".

УДК 654: 006. 321 МКС 43.020 Д 28 КПВЭД 34.30.2

Ключевые слова: знаки государственные регистрационные номерные, световозвращающая поверхность, механическое транспортное средство, регистрационный код региона, дипломатическое представительство, памятка водителю

43 ДОРОЖНО-ТРАНСПОРТНАЯ ТЕХНИКА

МКС 43.20

Изменение №1
СТ РК 986-2003
Транспорт дорожный. Знаки государственные регистрационные номерные со световозвращающей поверхностью для механических автотранспортных средств и их прицепов. Технические условия

Утверждено и введено в действие Приказом Комитета по стандартизации, метрологии и сертификации Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан от 27 декабря 2004 г № 446

Дата введения 2005.01.01

Подраздел 4.3, таблица 1, строки 2 и 7 изложить в новой редакции:

Тип I А (однострочный)	А ООО НММ(N)
Тип 2А (двустрочный)	АООО НММ(N)

Подраздел 4.3, таблица 1, третье перечисление примечания изложить в новой редакции: «- М (N) – буквенный код, указывающий на принадлежность транспортных средств физическим лицам. Код N вводится для применения после полного использования лимита номеров с кодом М, выданных для соответствующих регионов Республики Казахстан. Введение кода N не означает необходимость замены номеров с кодом М;».

Е қосымшасы мынадай құжатқа жасалған сілтемемен толықтырылсын:

«[3] » ішкі істер органдарының арнайы автокөлік құралдарына «КР» сериялы нөмірлік мемлекеттік тіркеу белгілерін бекіту туралы Ішкі істер министрлігінің 2006 жылғы 16 наурыздағы № 122 бұйрығы

(САС № 2 2007 ж.)

ИЗМЕНЕНИЯ, ВНЕСЕННЫЕ В ГОСУДАРСТВЕННЫЕ СТАНДАРТЫ И ГОСУДАРСТВЕННЫЕ КЛАССИФИКАТОРЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

43.020 ДОРОЖНО-ТРАНСПОРТНЫЕ СРЕДСТВА В ЦЕЛОМ

Изменение № 2

СТ РК 986-2003 Транспорт дорожный Знаки государственные регистрационные номерные со световозвращающей поверхности для механических транспортных средств и их прицепов

Утвержден и введен в действие Приказом Комитета по техническому регулированию и метрологии Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан от 11 декабря 2006 года № 536

Дата введения 2007.07.01

Структурный элемент «Предисловие», пункт 5 изложить в новой редакции «5 Настоящий стандарт разработан с учетом положений МС ИСО 7591-82 «Транспорт дорожный. Номерные знаки с отражательной поверхностью для транспортных средств и их прицепов. Технические требования.

В части колориметрических характеристик (координат цветности) и минимальных коэффициентов световозвращения пленки синего цвета, предназначенной для автомобилей специальных и оперативных служб органов внутренних дел положения настоящего стандарта соответствуют prEN 12899 Европейский стандарт. Дорожное оборудование. Вертикально устанавливаемые знаки дорожного движения. Часть 1 .Установка знаков.».

Раздел 1 «Область применения», последний абзац изложить в новой редакции: «Настоящий стандарт не распространяется на номерные знаки транспортных средств войсковых - частей Министерства обороны и пограничных войск Республики Казахстан, а также отдельных видов механических транспортных средств и прицепов к ним, предусмотренных СТРК1176.».

Раздел 2 «Нормативные ссылки» дополнить ссылкой на СТ РК 1176-2003» Знаки государственные со световозвращающим покрытием для отдельных видов механических транспортных средств и прицепов к ним.

Подраздел 4.1 дополнить тремя новыми типами номерных знаков, предназначенных для специальных и оперативных служб органов внутренних дел:

«Тип 1С – передний и задний номерные знаки для легковых автомобилей и передний для грузовых автомобилей специальных и оперативных служб органов внутренних дел»;

Тип 2С – задний номерной знак для легковых и грузовых автомобилей специальных и оперативных служб органов внутренних дел, место крепления которого не соответствует габаритам номерного знака;

Тип 3 С- для мототранспортных средств специальных и оперативных служб органов внутренних дел.

Подраздел 4.2 после первого абзаца дополнить предложением в новой редакции:

«Номерные знаки типов 1С, 2С, 3С изготавливаются с серией «КР»».

Подраздел 4.3, таблица 1, вторую и седьмую строки изложить в новой редакции:

»

Тип номерного знака	Структура номерного знака
Тип 1, 1С (однострочный)	А ООО НН
Тип 2, 2С (двустрочный)	А ООО НН

»

после строки 10 таблицу 1 дополнить новой строкой:

«

Тип номерного знака	Структура номерного знака
Тип 3С	НН А ООО

».

Подраздел 5.2, пункт 5.2.1, третий абзац после слова «желтого» дополнить словосочетанием «синего», далее по тексту.

Подраздел 5.3

Пункт 5.3.1 первое перечисление изложить в новой редакции: «- 1, 1А; 2Г; 1Д, 2Д; 1Е, 1С; 2, 2А, 2С; 3, 3С, 7 должны иметь форму прямоугольника.».

Пункт 5.3.3, таблица 2, первые три строки таблицы 3 изложить в новой редакции:

«

Вид заготовки и номерного знака	Тип номерного знака	Габаритные размеры в мм

Вид А	1, 1А, 1Г, 1Д, 1Е, 1С	520х112х2,3*
Вид А	2, 2А, 2Г, 2Д, 2С	280х202х2,3*
Вид А	3, 3С	240х202х2,3*

Пункт 5.3.4 дополнить новым абзацем в редакции:

«Фон (поле) номерных знаков типов 1С, 2С и 3С, предназначенных для автомобилей специальных и оперативных служб органов внутренних дел должен быть синего цвета, символы (цифры, буквы) и окантовка – белого цвета. На номерные знаки 1С, 2С и 3С наряду с буквенно-цифровыми символами должен наноситься символ органов внутренних дел (см. рисунки 5а, 6а и 10а).

Пункт 5.3.6 последний абзац, запись в скобках после кода государства «KZ» дополнить словами «символа органов внутренних дел». Здесь же запись в квадратных скобках изложить в новой редакции [2,3], далее по тексту.

Пункт 5.3.6 дополнить новым абзацем в редакции:

«Символ органов внутренних дел на номерных знаках 1С, 2С, 3С должен быть выполнен в двухцветном изображении: фон символа - «золотого» цвета, окантовка элементов символа - «желто-бежевого». Цвета символа должны соответствовать международному каталогу PANTONE 21 фирмы Марабу (для трафаретной печати), в том числе: «золотой» цвет - номеру CP 193; желто-бежевый – цвету, полученному за счет смешения красок красного цвета CP 035 и синего цвета CP 552. Элементы символа должны быть четкими и понятными.».

Пункт 5.3.8 после слов «с полем белого» дополнить словами «и синего» далее по тексту.

Подраздел 5.4, таблицу 3 дополнить параметрами коэффициента световозвращения для пленки синего цвета:

«

Цвет покрытия	Угол наблюдения *)	Минимальное значение коэффициента световозвращения кд (лк × м^2), при углах освещения **)			Яркость лк
		5 °	30 °	40 °	Max
синий	0,2°	4,0	1,7	0,5	250°
	0,33 °	2,0	1,0	<0,2	
	2°	<0,2	<0,2	<0,2	

»

Таблицу 4 дополнить цветометрическими характеристиками световозвращающего покрытия номерного знака синего цвета:

Цвет покрытия	Координаты цветности угловых точек допустимых цветовых областей	Коэффициент яркости

		Номера угловых точек цветовых областей				
		1	2	3	4	
синий	x	0,078	0,150	0,210	0,137	≥0,01
	y	0,171	0,220	0,160	0,038	≥0,01

Раздел 7, пункт 7.2, последний абзац, запись в скобках дополнить словами «символа органов внутренних дел» далее по тексту.

Приложение А дополнить рисунками номерных знаков типа 1С, 2С и 3С, предназначенных для автомобилей органов внутренних дел:

Рисунок 5а. Тип 1С

Рисунок 6а. Тип 2С

Рисунок 10а. Тип 3С

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТТАРЫНА ЕНГІЗІЛГЕН ӨЗГЕРІСТЕР

ҚР СТ 986-2003
ӨЗГЕРІС № 3

Техникалық көлік құралдары мен олардың тіркемелеріне арналған сәуле шағылыстырғыш бетті мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілер. Техникалық шарттар.

Техникалық реттеу және метрология комитеті төрағасының 2010 жылғы 30 желтоқсандағы № 602-од бұйрығымен **бекітіліп қолданысқа енгізілді**

Енгізілген күні 2011-07-01.

2-бөлім. «Нормативтік сілтемелер»

Сілтемелер ауыстырылсын:

ҚР СТ 988-96 стандарты ҚР СТ РК 988-2007 Қазақстан Республикасының мемлекеттік туы. Жалпы техникалық шарттар.

ҚР СТ 989-96 стандарты ҚР СТ 989-2008 Қазақстан Республикасының мемлекеттік елтаңбасы. Нысаны, өлшемдері мен техникалық талаптар.

ГОСТ 380-94 стандарты ГОСТ 380-2005 Кәдімгі сапалы көміртегі болат. Таңбалар.

ГОСТ 12.1.005-88 және ГОСТ 12.2.003-91 атауындағы «ССБТ» аббревиатурасын «Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі» сөзімен ауыстыру.

ГОСТ 7721-89 атауындағы «түсін анықтау үшін» сөзін «түсін өлшеу үшін» сөзімен ауыстыру.

«ГОСТ-9142-90» белгілеуіндегі «ГОСТ» категориясынан кейін «-» шығару.

Ескертпемен толықтырылсын:

ЕСКЕРТПЕ Осы стандартты пайдаланған жағдайда сілтеме стандарттардың қолданысын жыл сайын шығарылатын «Стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттар» атты ақпараттық сілтеме бойынша үстіміздегі жылға арналған жағдай бойынша және сәйкес ай сайын шығарылатын үстіміздегі жылы жарияланған ақпараттық сілтемемен

тексерген дұрыс. Егер сілтеме құжат ауыстырылған (өзгертілген) болса, онда осы стандартты пайдаланған кезде ауыстырылған (өзгертілген) құжатты жетекшілікке алған дұрыс. Егер сілтеме құжат ауыстырылмай жойылған жағдайда, онда оған сілтеме берілген ереже осы сілтемеге қатысы болмайтын бөлікте қолданылады.

3 бөлім «Терминдер мен анықтамалар» жаңа басылымда баяндау:

3.1 Мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілер: Барлық механикалық көлік құралдары және олардың тіркемелерінде, уәкілетті органдармен анықталған ретте жолда олардың жүргізушілерінің мінез-құлқын және механикалық көлік құралдарының есепке алуын бақылау үшін қолданылатын нөмірлік таңба.

3.2 Сәуле қайтарушы: Бет беретін жарық ағынының бағытына жақын, оның көзіне кері шағылысатын шағылысу.

4.1-бөлімшеде е), и) деген санамалар алып тасталсын.

5.3.8, **5.3.9 және 5.3.10-тармақтар** жаңа редакцияда жазылсын:

«5.3.8 7-түрден басқа ақ, сары, қызыл, көк және ашық көгілдір түсті алаңды дайындамалар мен нөмірлік белгілер көлемі (10х7) мм артық емес эллипс ішіне салынған «KZ» - Қазақстан Республикасының кодын білдіретін, қолдан жасаудан қорғаудың арнайы элементіне ие болуы керек.

«KZ» арнайы қорғаныс элементтері нөмірлік белгі дайындамасының барлық алаңы бойынша көбейтіледі және жылжыма көлденең қатармен орналасады. Кез келген қатардың қорғаныс элементтері арасында ең үлкен аралық:

- көлденең бойынша - (50 ± 5) мм;
- тіке бойынша - (50 ± 5) мм.

1 типті дайындамалар үшін «KZ» қорғаныс элементтері қатарының саны кемі екеу болуы керек, олардың біреуі теріс кескінге, ал екінші оң кескінге ие болады және 2, 3, 5 түрлері үшін – кемі төртеу болуы керек, онда теріс және оң қатарлар кезектесуі жүреді (Д қосымшасын қара).

ЕСКЕРТПЕ Оң кескін ретінде ашық фонда «KZ» күңгірт белгілерінің, теріс – күңгірт фонда ашық белгілердің кескіні есептеледі.

Дайындамалар мен нөмір белгілері «KZ» қорғаныс элементтерімен қатар өзімен 90 фазаға жылжумен бір біріне синусоидалды салынатын көлденең жылжытылған екі толқынды білдіретін үш өлшемді жылжыма толқынды білдіреді. Толқындар амплитудасы (10 ± 1) мм, толқын ұзындығы (34 ± 2) мм құрайды. Бұл жағдайда жылжыма фазалы толқын сәуле қайтаратын үлдірлі жабын жазықтығының деңгейінен төмен орналасқан, ал қалқыңқы фазалы толқын сәуле қайтаратын үлдір жабынның жазықтық

деңгейінен жоғары орналасқан ретінде көрінеді. Толқын «KZ» арнайы қорғаныс элементінің төменгі қатары мен дайындаманың төменгі жиектемесінің жоғары шеті арасында орналасады. Қорғаныстың арнайы элементтерін орналастырудың сыртқы түрі Д қосымшасында.

5.3.9 Қолдан жасаудан қорғаудың арнайы элементтері («KZ» коды, үш өлшемді жарысқан толқындар) фото – түрлі-түсті метрикалық сипаттамаларды қоса нөмір дайындамасының сапа көрсеткіштеріне әсер етпеуі керек.

Қолдан жасаудан қорғаудың арнайы элементтері сәуле қайтаратын үлдір жатын бетіне жинақталуы (енгізілуі) керек. Қорғаныстың арнайы элементтері дайындама және нөмір белгісінің бетінен химиялық құралдармен немесе физикалық әсер етумен сәуле қайтаратын үлдір жабынның жоғары қабаттарын көзге көрінетін бұзылусыз және нөмірлік белгі мен қорғаныс элементтерінің өзінің беттерінің фото – түрлі-түсті метрикалық сипаттамаларын бұзбай кетіріле алмайды. Қолдан жасаудан қорғаудың арнайы элементтері нөмірлік белгіні пайдаланудың бүкіл мерзімі бойына сақталуы керек.

5.3.10 Барлық түрдегі нөмірлік белгілер көлік құралының орташа бойлық қимасына перпендикуляр тіке немесе тікеге жақын қалыпта бекітілуі және таралған күн сәулесімен (ашық ауа-райында күндіз және ерте таңертеңгі жағдайда) жарық түсірілген жағдайда кемі 40 м қашықтықтан оқылуы керек.».

7.2-тармақ Екінші абзац, 5.3.2, 5.3.3, 5.3.6-тармақтарына жақша ішінде сілтемелерден кейін 5.3.8-тармағына сілтемемен толықтырылсын.

7.4-тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

«7.4 Қолдан жасаудан қорғаудың арнайы элементтерін тексеру көзбен шолып бақылаумен жүргізіледі. Нөмірлік белгі үлгісі тіке қалыпта орналастырылуы керек. Сәуле қайтаратын шоғыр көзі ретінде ГОСТ 4677 бойынша кез келген күшке ие қол шамын пайдалануға болады. Бақылау кезінде қол шамнан сәуле шоғыры көру бұрышына бағытталып орналасуы керек.

7.4.1 Өзімен Қазақстан Республикасы кодының «KZ» қатарын білдіретін қолдан жасаудан қорғаудың арнайы элементтері (5.3.8-қара)

Нөмірлік белгідегі «KZ» қорғаныстың арнайы элементтері фронтальды тексеру (тіке жазықтықта) кезінде қалыпты (таратылған) жарық беру мен нөмір белгісінің (нормаль) ортасы арқылы өткізілген перпендикулярға қатысты $30^0(\pm5)$ элементтер шолудың тіке бұрышы жағдайында сәуле қайтару жағдайында барынша нақты көрінуі керек. Шолудың тіке бұрышынан $+30^0(\pm5)$ екі жаққа бұрап-ауналдырып қозғалыс жасаған жағдайда көлденең немесе тіке жазықтықта «KZ» қорғаныс элементінің көріну қарқындылығының кемуі байқалады, Е қосымшасын, Е.1-суретін, а-түрін

қара.

Фронтальді тексеру кезінде нөмірлік белгіде «KZ» қорғанысының арнайы бағытталған элементтері қалыпты (таратылған) жарық беру және нөмірлік белгінің ортасы арқылы өткізілген перпендикулярға 15^0 ($\pm5^0$) кем және $45^0(\pm5^0)$ артық шолудың тіке бұрышы жағдайда тіке жазықтықта сәуле қайтару жағдайында көрінбеуі керек (Е қосымшасы, Е.1-суретін, а-түрін қара).

Фронтальды тексеру кезінде нөмірлік белгідегі «KZ» қорғаныстың арнайы элементтері арнайы элементтерді $30^0(\pm5^0)$ тіке шолу жағдайында нөмірлік белгінің ортасы арқылы өткізілген екі жаққа $15^0(\pm5^0)$ астам перпендикуляр шолудың көлденең бұрышы жағдайында көрінбеуі керек, (Е қосымшасы, Е.1-суреті, б-түрін қара).

7.4.2 Өзімен үш өлшемді жүгірген толқынды білдіретін қолдан жасаудан қорғаудың арнайы элементі (5.23.8-қара).

Қорғаныстың арнайы элементі – нөмірлік белгідегі үш өлшемді жүгірген толқын (бұдан әрі үш өлшемді қорғаныс элементі) фронтальды тексеру кезінде тіке жазықтықта қалыпты (таратылған) жарық беру мен нөмірлік белгінің ортасы арқылы өткізілген 0^0 перпендикулярдан шолудың тіке бұрышы жағдайында сәуле қайтару жағдайында барынша айқын көрінуі керек. Көлденең немесе тіке жазықтықта нөмірлік белгінің ортасы арқылы өткізілген екі жаққа перпендикуляр бұрап-ауналдырып қозғалысты жүзеге асырған жағдайда толқындар қозғалысы және олардың көріну қарқындылығының кемуі байқалады (Е қосымшасы, Е.2-суреті, а/б қара).

Нөмірлік белгіде үш өлшемді қорғаныс элементі нөмір белгісінің ортасы арқылы өткізілген екі жаққа перпендикулярдың 45^0 астам шолыну бұрышы жағдайда тіке жазықтықта байқалмауы керек. (Е қосымшасы, Е.2-суреті, а-қара).

Нөмірлік белгідегі үш өлшемді қорғаныс элементі фронтальді тексеру жағдайында нөмірлік белгінің ортасы арқылы өткізілген екі жаққа перпендикуляр 45^0 астам шолыну бұрышы жағдайда көлденең жазықтықта байқалмауы керек (Е қосымшасы, Н.2-суреті, б-қара).

8.1-тармағы Бірінші сөйлемде «1-6 түрлі белгілер» деген сілтеме «1-3 және 5 түрлі белгілер» деген сілтемеге ауыстырылсын.

Е қосымшасы. Библиография. Белгіден Е әрпі алып тасталсын және жаңа басылымда баяндалсын:

«Библиография»

[1] «Қазақстан Республикасының жол қозғалысының ережесі» (Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 ж. 25 қарашадағы № 1650 қаулысымен бекітілді).

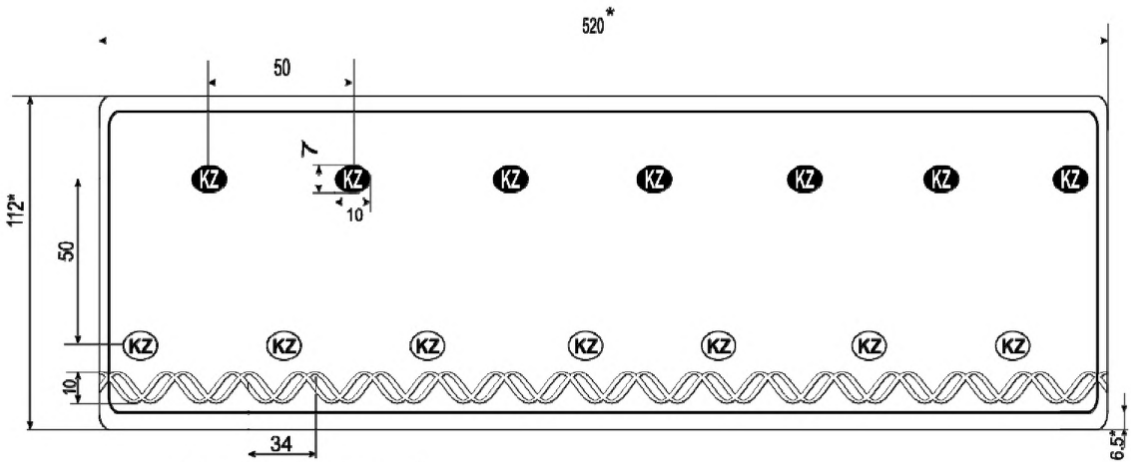
[2] «Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері» 2007 жылғы 4 маусымдағы № 258-III ЗРК Қазақстан Республикасының Конституциялық Заңы.

[3] ҚР сериясының мемлекеттік тіркеу нөмір таңбаларын Ішкі істер органдарының арнайы автокөлік құралдарына бекіту туралы (Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрінің 2006 жылдың 16 наурызындағы № 122 бұйрығымен нығайтылған).

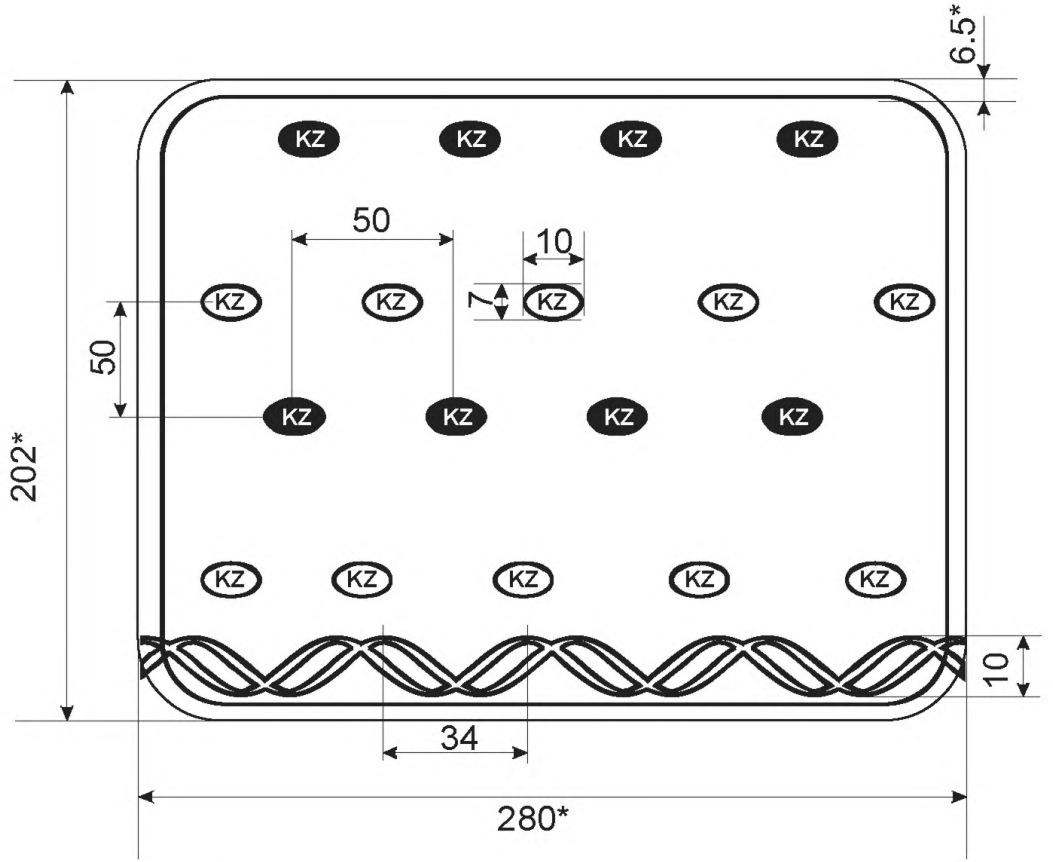
Д қосымшасы жаңа редакцияда баяндалсын.
Е қосымшасымен толықтырылсын (Д қосымшасынан кейін).

Д қосымшасы
(міндетті)

Нөмірлік белгі дайындамаларында қорғаныс элементтерінің орналасу сызбасы

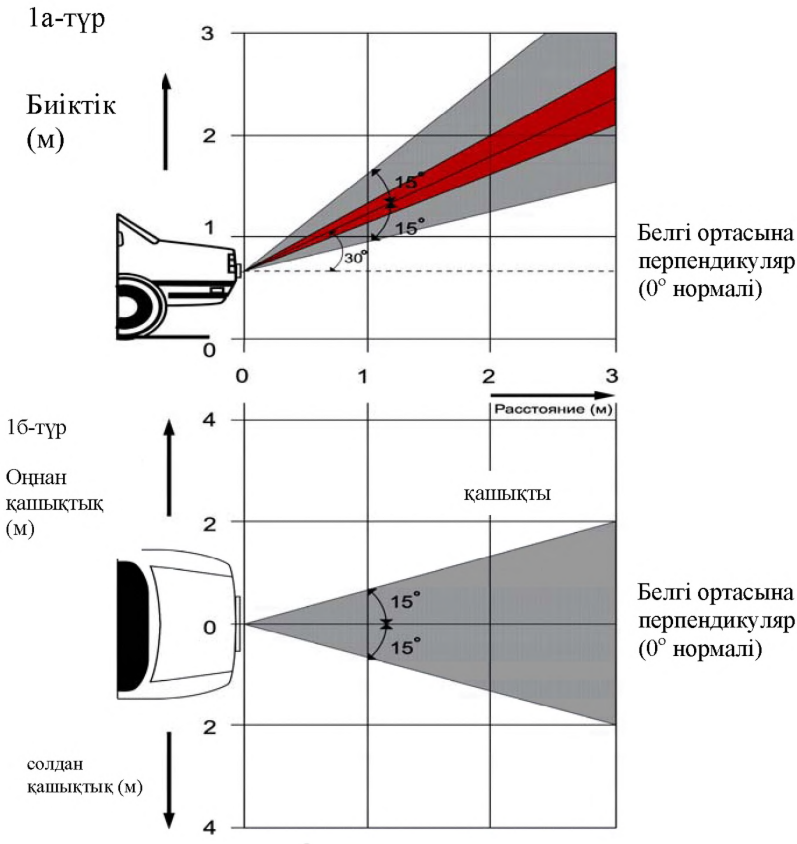
а) 1-түрін дайындау үшін

б) 2, 3 және 5-түрін дайындау үшін

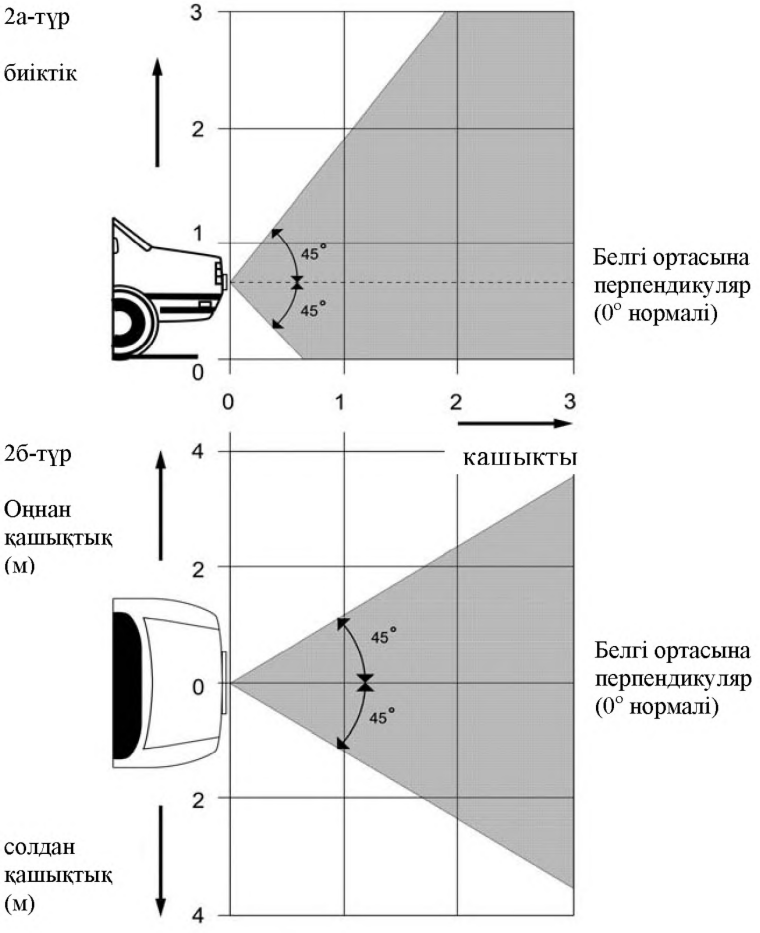
Д.1-суреті

Е қосымшасы
(міндетті)

а) 1а-түр – тіке шолу
б) 1б-түр – көлденең шолу

Е.1-суреті – «KZ» қорғаныс элементтерін бақылау әдістерінің бұрыштары

а) 2а-түрі – тіке шолу
б) 2б-түрі – көлденең шолу

Е.2-суреті – «үш өлшемді жүгірген толқын» қорғаныс элементтерін бақылау әдістерінің бұрыштары

СТ РК 986-2003
Изменение № 3

Транспорт дорожный. Знаки государственные регистрационные номерные со светоотражающей поверхностью для механических транспортных средств и их прицепов. Технические условия.

Утверждено и введено в действие Приказом Председателя Комитета технического регулирования от 30 декабря 2010 года №602-од.

Дата введения 2011-07-01 .

Раздел 2 «Нормативные ссылки»

Заменить ссылки:

СТ РК 988-96 на СТ РК 988-2007 Государственный флаг Республики Казахстан. Общие технические условия;

СТ РК 989-96 на СТ РК 989-2008 Государственный герб Республики Казахстан. Форма, размеры и технические требования;

ГОСТ 380-94 на ГОСТ 380-2005 Сталь углеродистая обыкновенного качества. Марки.

В наименовании ГОСТ 12.1.005-88 и ГОСТ 12.2.003-91 аббревиатуру «ССБТ» заменить словами «Система стандартов безопасности труда».

В наименовании ГОСТ 7721-89 слова «для определения цвета» заменить словами «для измерений цвета».

В обозначении «ГОСТ-9142-90» после категории «ГОСТ» исключить «-».

Дополнить примечанием:

«ПРИМЕЧАНИЕ При пользовании настоящим стандартом целесообразно проверить действие ссылочных стандартов по ежегодно издаваемому информационному указателю «Указатель нормативных документов по стандартизации Республики Казахстан» по состоянию на текущий год и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным указателям, опубликованным в текущем году. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим стандартом следует руководствоваться замененным (измененным) документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку».

Раздел 3 «Термины и определения» изложить в новой редакции:

3.1 Государственный регистрационный номерной знак: Номерной знак, устанавливаемый на всех механических транспортных средствах и их прицепах, зарегистрированный в установленном порядке уполномоченными органами, применяемый для учета механических транспортных средств и контроля за поведением их водителей на дороге.

3.2 Световозвращение: Отражение, при котором световой поток, падающий на поверхность, отражается обратно в направлении близком к его источнику.

Подраздел 4.1 перечисления е), и) исключить.

Пункты 5.3.8, 5.3.9 и 5.3.10 изложить в новой редакции:

«5.3.8 Заготовки и номерные знаки с полем белого, желтого, красного, синего и светло-голубого цветов, кроме типа 7, должны иметь специальный элемент защиты от подделки, представляющий собой код Республики Казахстан – «KZ», заключенный в эллипс размером не более 10 мм × 7 мм.

Специальные элементы защиты «KZ» тиражируются по всему полю заготовки номерного знака и размещаются смещенными горизонтальными рядами. Максимальный интервал между элементами защиты любого ряда:

- по горизонтали - (50 ± 5) мм;
- по вертикали - (50 ± 5) мм.

Количество рядов элементов защиты «KZ» для заготовок типа 1 должно быть не менее двух, из которых один ряд имеет негативное изображение, а другой позитивное, и для типов 2, 3, 5 – не менее четырех, где идет чередование негативных и позитивных рядов (см. Приложение Д).

ПРИМЕЧАНИЕ Позитивным изображением считается изображение темных символов «KZ» на светлом фоне, негативным - светлых символов «KZ» на темном фоне.

Заготовки и номерные знаки наряду с элементом защиты «KZ» должны иметь Специальный элемент защиты от подделки – трехмерную бегущую волну (трехмерный защитный элемент), представляющую собой две горизонтально сдвинутые синусоидальные волны, накладывающиеся друг на друга со сдвигом фаз 90°. Амплитуда волн составляет (10 ± 1) мм, длина волны (34 ± 2) мм. При этом волна с опережающей фазой выглядит находящейся ниже уровня плоскости световозвращающего пленочного покрытия, а волна с отстающей фазой выглядит находящейся выше уровня плоскости световозвращающего пленочного покрытия. Волна располагается между нижним рядом специальных элементов защиты «KZ» и верхним краем нижней окантовки заготовки. Схема размещения специальных элементов защиты должна соответствовать приложению Д.»

5.3.9 Специальные элементы защиты от подделки (код «KZ», трехмерные бегущие волны) не должны влиять на показатели качества заготовки номерного знака, включая фото- и цветометрические

характеристики.

Специальные элементы защиты от подделки:

- должны быть интегрированы (встроены) в поверхность световозвращающего пленочного покрытия;

- не могут быть удалены с поверхности заготовки и номерного знака химическими средствами или физическим воздействием без видимых признаков разрушения верхних слоев световозвращающего пленочного покрытия и нарушения фото- и цветометрических характеристик поверхности номерного знака и самих элементов защиты.

- должны сохраняться в течение всего срока эксплуатации номерного знака.

5.3.10 Номерные знаки всех типов должны быть закреплены в вертикальном положении перпендикулярно среднему продольному сечению транспортного средства и читаться с расстояния не менее 40 метров при освещении их рассеянным дневным светом (днем в ясную погоду и в условиях раннего утра)».

Пункт 7.2 Второй абзац, в скобках после ссылок на пункты 5.3.2, 5.3.3, 5.3.6 дополнить ссылкой на пункт 5.3.8.

Пункт 7.4 изложить в новой редакции:

«7.4 Проверка наличия специальных элементов защиты от подделки производится визуальным контролем. Образец номерного знака следует располагать в вертикальном положении. В качестве источника для получения световозвращающего потока может быть использован фонарь любой мощности по ГОСТ 4677. При контроле поток света фонаря должен быть расположен по направлению угла зрения.

7.4.1 Специальные элементы защиты от подделки, представляющие собой смещенные горизонтальные ряды кода Республики Казахстан «KZ» (см. 5.3.8)

Специальные элементы защиты «KZ» на номерном знаке при фронтальной проверке (в вертикальной плоскости) должны быть максимально отчетливо видны в условиях нормального (рассеянного) освещения и световозвращения при вертикальном угле обзора элементов $(30 \pm 5)^{\circ}$ по отношению к перпендикуляру, проведенному через центр номерного знака (нормали). При осуществлении поворотно-вращательного движения к обоим сторонам от вертикального угла обзора $(30 \pm 5)^{\circ}$ в горизонтальной или вертикальной плоскости происходит уменьшение интенсивности видимости элементов защиты «KZ» (см. Приложение Е, Рисунок Е.1, Вид 1а).

Специальные направленные элементы защиты «KZ» на номерном знаке при фронтальной проверке не должны быть видны в условиях нормального (рассеянного) освещения и световозвращения в вертикальной плоскости при вертикальном угле обзора менее $(15 \pm 5)^{\circ}$, и более $(45 \pm 5)^{\circ}$ к перпендикуляру, проведенному через центр номерного знака (см. Приложение Е, Рисунок Е.1,

Вид 1а).

Специальные элементы защиты «KZ» на номерном знаке при фронтальной проверке не должны быть видны при горизонтальном угле обзора более (15 ±5)° к обеим сторонам перпендикуляра, проведенного через центр номерного знака при вертикальном обзоре специальных элементов (30 ±5)°, (см. Приложение Е, Рисунок Е1, Вид 1б).

7.4.2 Специальный элемент защиты – трехмерная бегущая волна (трехмерный защитный элемент (см.5.3.8)) на номерном знаке должен быть максимально отчетливо видим при фронтальной проверке в вертикальной плоскости в условиях нормального (рассеянного) освещения и световозвращения при вертикальном угле обзора 0° от перпендикуляра, проведенного через центр номерного знака (вдоль нормали). При осуществлении поворотно-вращательного движения к обеим сторонам перпендикуляра, проведенного через центр номерного знака (см. Приложение Е, Рисунок Е.2, Виды 2а и 2б) в горизонтальной или вертикальной плоскости происходит движение волн и уменьшение интенсивности их видимости.

Трехмерный защитный элемент на номерном знаке не должен обнаруживаться в вертикальной плоскости при угле обзора более 45° к обеим сторонам перпендикуляра, проведенного через центр номерного знака (см. Приложение Е, Рисунок Е.2, Вид 2а).

Трехмерный защитный элемент на номерном знаке при фронтальной проверке не должен обнаруживаться в горизонтальной плоскости при угле обзора более 45° к обеим сторонам перпендикуляра, проведенного через центр номерного знака (см. Приложение Е, Рисунок Е.2, Вид 2б).

Пункт 8.1 В первом предложении заменить ссылку «знаки типов 1-6» на «знаки типов 1-3 и 5».

Приложение Е. Библиография. Исключить из обозначения букву Е и изложить в новой редакции:

«Библиография

[1] «Правила дорожного движения Республики Казахстан» (утверждены постановлением правительства Республики Казахстан от 25 ноября 1997 г. № 1650).

[2] Конституционный закон Республики Казахстан «О государственных символах Республики Казахстан» от 4 июня 2007 года № 258-III ЗРК.

[3] «О закреплении за специальными автотранспортными средствами органов внутренних дел государственных регистрационных номерных знаков серии «КР» (утвержден приказом Министра внутренних дел Республики Казахстан от 16 марта 2006 года № 122).

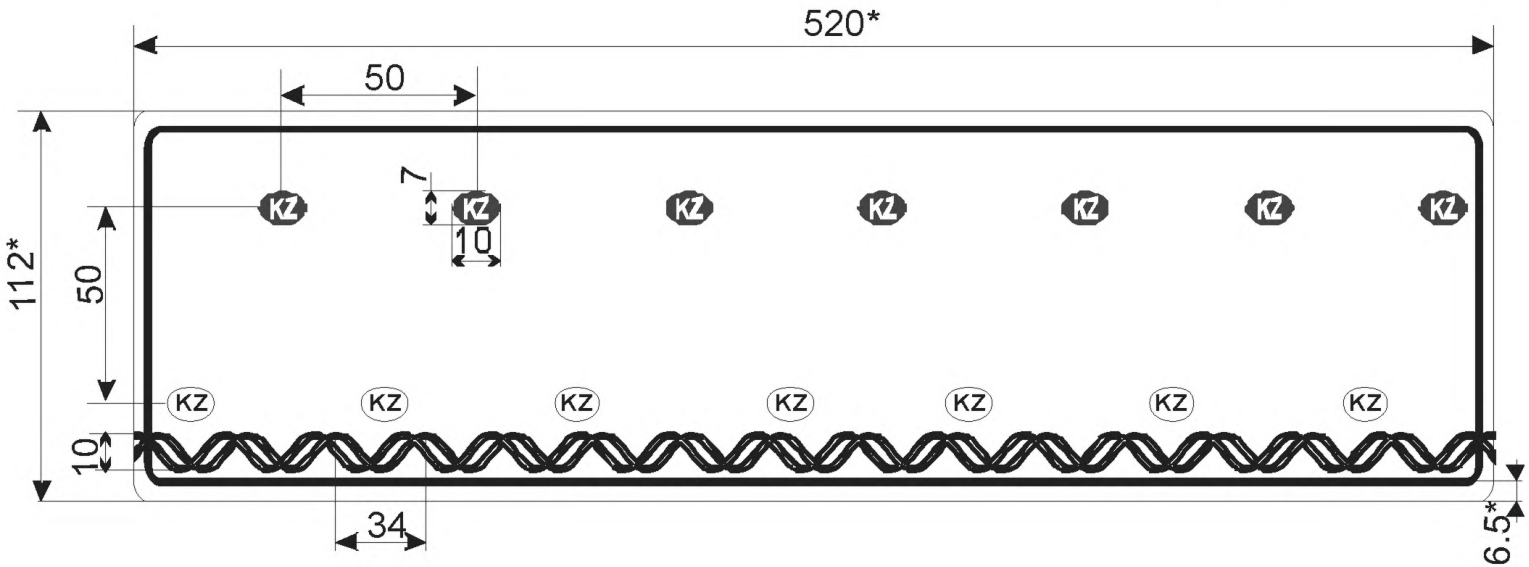
Приложение Д изложить в новой редакции.

Дополнить Приложение Е (после приложения Д).

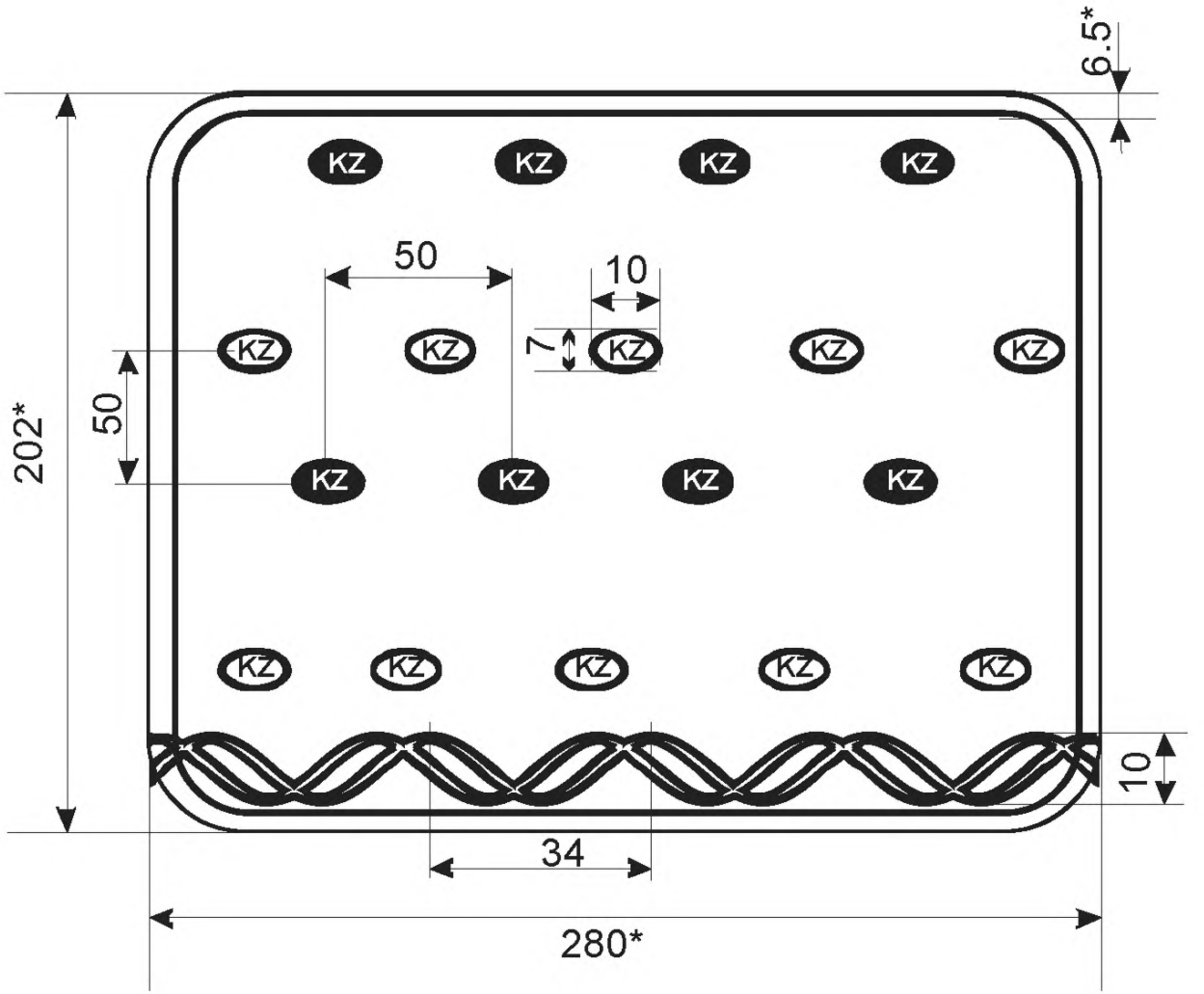
Приложение Д
(обязательное)

Схема расположения элементов защиты на заготовках номерных знаков

(размеры в миллиметрах)

а) для заготовок типа 1

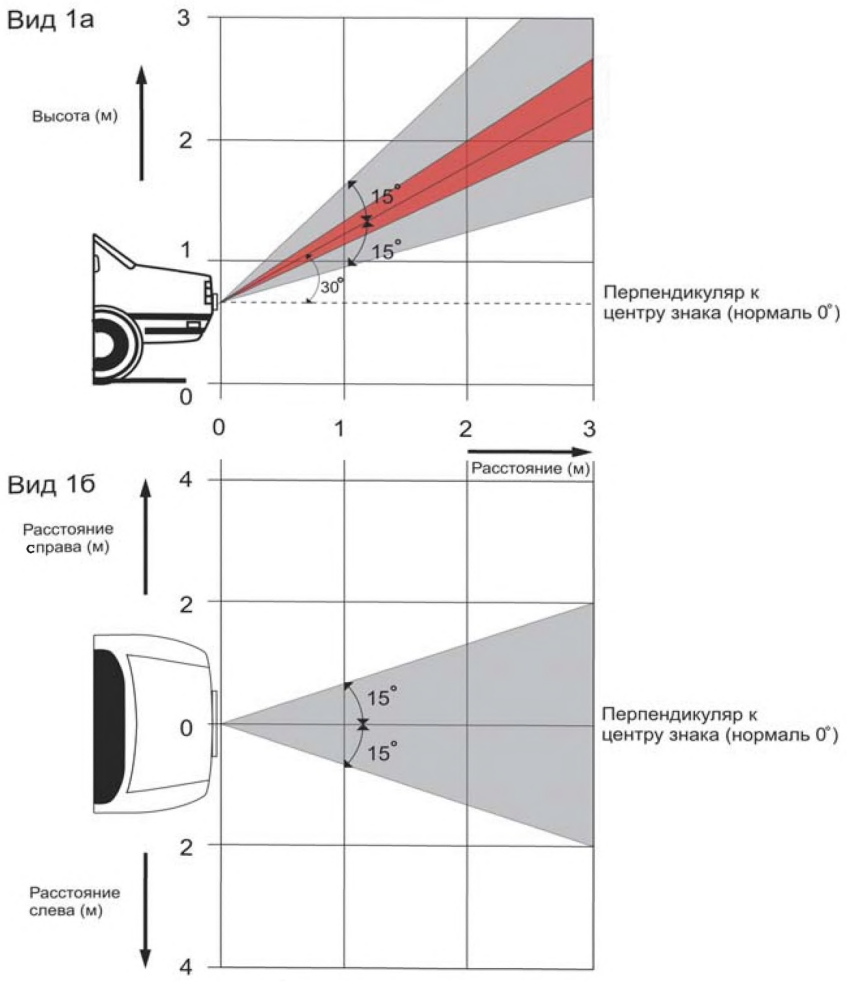

б) Для заготовок типа 2, 3 и 5

* размер для справок

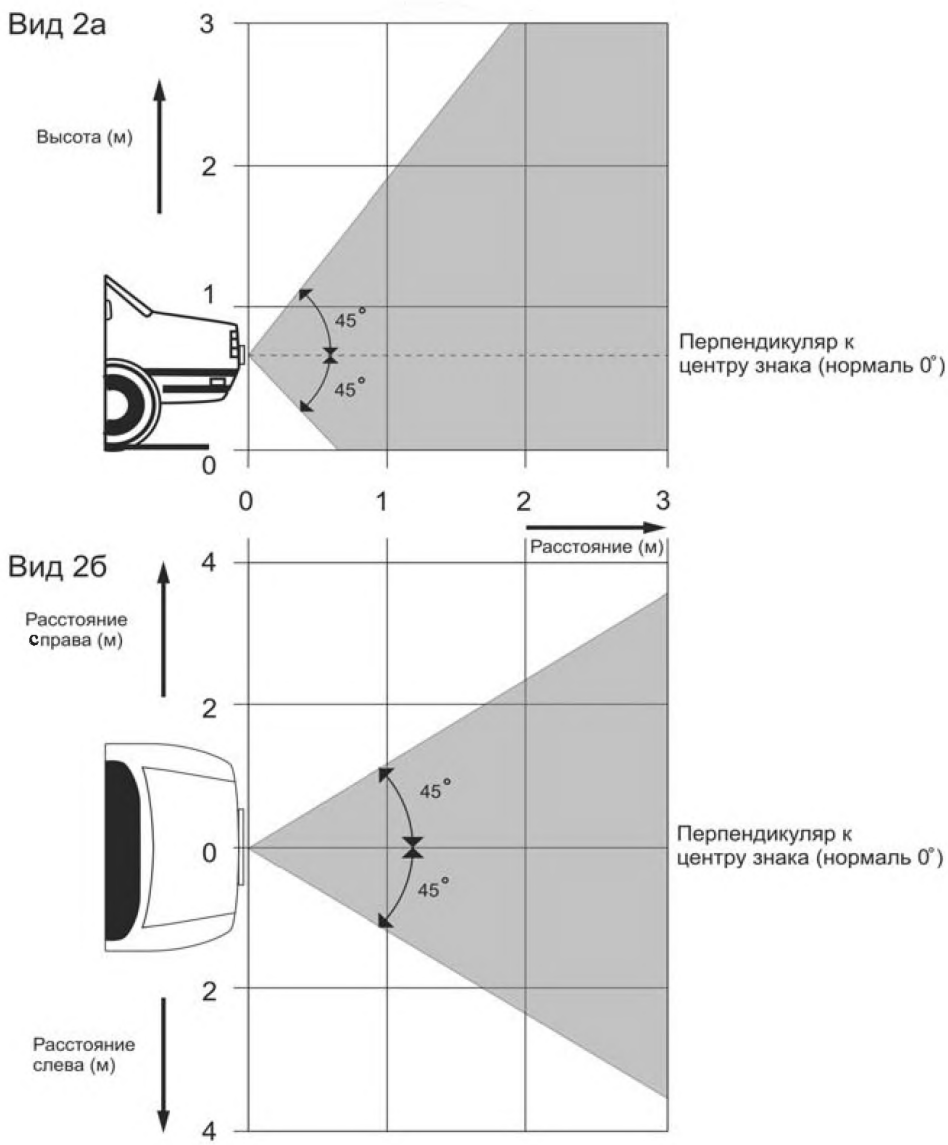
Рисунок Д.1

Приложение Е
(обязательное)

а) Вид 1а – вертикальный обзор
б) Вид 1б – горизонтальный обзор

Рисунок Е.1 – Углы для контроля специальных элементов защиты «KZ»

а) Вид 2а – вертикальный обзор

б) Вид 2б – горизонтальный обзор

Рисунок Е.2 – Углы для контроля специальных элементов защиты «трехмерная бегущая волна

ПОПРАВКИ

Код МКС 43.040.20

СТ РК 986-2003 «Транспорт дорожный. Знаки государственные регистрационные номерные со световозвращающей поверхностью для механических транспортных средств и их прицепов. Технические условия»

В каком месте	Напечатано	Должно быть
Раздел 1	Требования настоящего стандарта являются обязательными. Требования к номерным знакам, направленные на обеспечение безопасности дорожного движения, жизни, здоровья и сохранности имущества населения, охраны окружающей среды, изложены в 5.3.10, 5.3.11, 5.4 – 5.15.	-

(САС №4-2011ж.)
(ИУС № 4-2011 г.)

gost.e-ecolog.ru